

Konstitutionsutskottets betänkande 2020/21:KU1

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmän (JO) och Riksrevisionens förslag om anslag för 2021 inom utgiftsområde 1, som uppgår till ca 15,9 miljarder kronor. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner. Vidare tillstyrker utskottet förslagen i propositionen om ändringar i kreditupplysningslagen, inkassolagen, lagen om belastningsregister och offentlighets- och sekretesslagen, om vissa bemyndiganden om ekonomiska åtaganden, om att Riksdagens ombudsmän (JO) får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet samt om godkännande av en investeringsplan. Utskottet tillstyrker även regeringens förslag om att stödskalan för distributionsstöd slopas helt och att stödnivån höjs till 20 öre per exemplar. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Utskottet välkomnar att reformen för att inrätta ett institut för mänskliga rättigheter ska föregås av en bred parlamentarisk förankring.

Den pågående pandemin har drabbat Kungliga slottsstaten genom minskade besöksintäkter. Utskottet anser att det kan finnas skäl att se över hur den långsiktiga finansieringen av Slottsstatens verksamhet bör utformas.

Utskottet avstyrker motionsyrkanden som bl.a. rör organisationen av Regeringskansliet och utrikesförvaltningen.

I betänkandet finns fyra reservationer (SD, KD) och fyra särskilda yttranden (M, SD, V, KD). Ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna avstår från ställningstagande när det gäller budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:1 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Redogörelse 2019/20:RS1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2019.

Cirka 20 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning	7
Budgetprocessen i riksdagen	7
Betänkandets disposition	8
Utskottets överväganden	9
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 1	9
Statens budget inom utgiftsområde 1	17
Namnbyte för Datainspektionen	36
Regeringskansliet	37
Utrikesförvaltningen	38
Riksdagsförvaltningens årsredovisning	40
Reservationer	43
1. Regeringskansliet, punkt 3 (SD)	43
2. Regeringskansliet, punkt 3 (KD)	43
3. Utrikesförvaltningen, punkt 4 (SD)	44
4. Utrikesförvaltningen, punkt 4 (KD)	45
Särskilda yttranden	47
1. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (M)	47
2. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (SD)	48
3. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (V)	49
4. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (KD)	50
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	53
Proposition 2020/21:1	53
Redogörelse 2019/20:RS1	54
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21	54
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns (JO) och Riksrevisionens samt motionärernas anslagsförslag	58
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden	60
<i>Bilaga 4</i>	
Regeringens lagförslag	61
<i>Bilaga 5</i>	
Utrikesutskottets yttrande 2020/21:UU1y	71

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Statens budget inom utgiftsområde 1

a) Anslagen för 2021

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 1 enligt regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmän (JO) och Riksrevisionens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 1 punkterna 6, 11, 13 och 15 samt avslår motionerna

2020/21:2632 av Tuve Skånberg m.fl. (KD),

2020/21:3115 av Matheus Enholm m.fl. (SD),

2020/21:3191 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V),

2020/21:3405 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2,

2020/21:3478 av Karin Enström m.fl. (M),

2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 60 och

2020/21:3663 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 10.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar

1. regeringen att under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsramar som regeringen föreslår,

2. Riksdagsförvaltningen att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 130 000 000 kronor,

3. Riksdagsförvaltningen att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 2 000 000 000 kronor,

4. Riksrevisionen att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 30 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 1 punkterna 7, 8, 10 och 14.

c) Godkännande av en investeringsplan

Riksdagen godkänner investeringsplanen för 2021-2023 för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag som en riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 1 punkt 9.

d) Godkännande av anslagsfinansiering av anläggningstillgångar

Riksdagen godkänner att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2021 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 1 punkt 12.

e) Godkännande om distributionsstöd

Riksdagen godkänner att stödskalan för distributionsstöd slopas helt och att stödnivån höjs till 20 öre per exemplar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 1 punkt 5.

2. Namnbyte för Datainspektionen

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173),
2. lag om ändring i inkassolagen (1974:182),
3. lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister,
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 1 punkterna 1–4.

3. Regeringskansliet

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:2027 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD) yrkande 26,
2020/21:3447 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkande 8 och
2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 99.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (KD)

4. Utrikesförvaltningen

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:83 av Alexander Christiansson (SD),
2020/21:97 av Björn Söder (SD) yrkande 2,
2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkande 2,
2020/21:385 av Charlotte Quensel (SD) yrkande 2,
2020/21:495 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 7,
2020/21:541 av Ingemar Kihlström (KD),
2020/21:553 av Dennis Dioukarev (SD),
2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,
2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 6,
2020/21:1078 av Anders Hansson (M),
2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 14,
2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 39 och 46 samt
2020/21:2893 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1.

Reservation 3 (SD)

Reservation 4 (KD)

5. Riksdagsförvaltningens årsredovisning

Riksdagen lägger redogörelse 2019/20:RS1 till handlingarna.

Stockholm den 26 november 2020

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M)*, Hans Ekström (S), Ida Karkiainen (S), Marta Obminska (M)*, Matheus Enholm (SD)*, Per-Arne Håkansson (S), Linda Modig (C), Mia Sydow Mölleby (V)*, Ida Drougge (M)*, Fredrik Lindahl (SD)*, Laila Naraghi (S), Tuve Skånberg (KD)*, Daniel Andersson (S), Tina Acketoft (L), Camilla Hansén (MP), Erik Ottoson (M)* och Per Söderlund (SD)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2020/21:1 i de delar som gäller utgiftsområde 1 Rikets styrelse och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2020/21. Dessutom behandlas Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2019 (redog. 2019/20:RS1). Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och lagförslagen i bilaga 4. Motionsförslagen finns också i bilaga 1.

I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av förslagen i budgetpropositionen till anslag för 2021 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna föreslår i sina respektive budgetmotioner.

Under beredningen av ärendet har riksdagsdirektören informerat utskottet om Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2019 och riksdagsstyrelsens anslagsförslag.

Vidare har representanter för Kungliga hovstaterna informerat utskottet om Slottsstatens ekonomiska situation och hur den har påverkats av den pågående pandemin.

Konstitutionsutskottet har gett utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över förslagen i budgetpropositionen och motionerna i de delar som rör utrikesförvaltningen. Utrikesutskottets yttrande finns i bilaga 5.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2021 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse till 15 907 564 000 kronor (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:FiU1, rskr. 2020/21:63). I detta betänkande föreslår konstitutionsutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 1 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målen inom utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. I det avsnittet tar utskottet också upp det tillkännagivande som redovisas i budgetpropositionen inom utgiftsområde 1. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller statens budget inom utgiftsområde 1. Dessutom behandlas regeringens övriga förslag i budgetpropositionen och ett antal motionsförslag som väckts under allmänna motionstiden 2020/21. Förslagen i dessa motioner gäller olika frågor om Regeringskansliets och utrikesförvaltningens organisation m.m.. Slutligen behandlas Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2019.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 1

Propositionen

Gällande mål

Inom utgiftsområde 1 har riksdagen beslutat om mål för Sametinget och samepolitiken, demokratipolitik och mänskliga rättigheter, nationella minoriteter och medier.

Resultat för utgiftsområdet redovisas i budgetpropositionen på delområdesnivå. För avsnittet medier redovisas resultatet samlat inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. För avsnittet Sametinget och samepolitiken redovisas resultat om rennäring och andra näringar inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Målen för övriga delområden inom utgiftsområde 1 är inte bundna av riksdagen. För området Länsstyrelserna är regeringens mål i avsaknad av ett riksdagsbundet mål att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Mål och resultat för övriga delområden redovisas kortfattat i avsnittet Statens budget inom utgiftsområde 1 nedan.

Sametinget och del av samepolitiken

Samepolitikens övergripande mål är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar (prop. 2005/06:1 utg.omr. 23, bet. 2005/06:MJU2, rskr. 2005/06:108).

I propositionen anförts att regeringens arbete även ska bidra till att Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling genomförs och att flera av målen i agendan uppfylls.

De centrala bedömningsgrunderna för området är:

- insatser för samiskt inflytande och delaktighet
- insatser för utveckling av det samiska språkets användning och ställning
- insatser för att ta del av och utöva ett mångfaldigt samiskt kulturliv.

Regeringen bedömer att de insatser som genomförts inom området bidrar till att nå målet om en levande samisk kultur även om flera utmaningar kvarstår.

Den successiva förstärkningen av Sametingets förvaltningsanslag som skett under den senaste tioårsperioden bedöms ge myndigheten möjlighet att bidra till att uppfylla målet för samepolitiken.

Vidare anför regeringen att införandet av en konsultationsordning förväntas få stor betydelse för samernas inflytande och delaktighet i beslutsprocesser som rör samiska frågor.

Regeringen anser att 2019 var ett betydelsefullt år för den samiska språkutvecklingen bl.a. genom de insatser som genomfördes till följd av FN:s internationella år för urfolksspråk. Trots att det gjordes betydande framsteg under året bedömer regeringen dock att det återstår stora utmaningar för samisk språkrevitalisering.

När det gäller politikens inriktning anför regeringen i propositionen bl.a. att det är betydelsefullt med fortsatta insatser för att främja det samiska folkets möjligheter att behålla och utveckla ett eget kultur- och samfundsliv i enlighet med regeringsformen. Vidare anføres att regeringen avser att införa en konsultationsordning i frågor som rör det samiska urfolket. Konsultationsordningen ska befästa samernas rätt till inflytande och delaktighet i beslutsprocesser och inflytande över sina egna angelägenheter. Det anføres också att regeringen för att stärka det samiska folkets inflytande och möjligheter att bevara och utveckla sin kultur, sina språk och sitt samhällsliv kommer att fortsätta att arbeta för att slutföra förhandlingarna om en nordisk samekonvention.

Demokratipolitiken

Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati som är uthållig, kännetecknas av delaktighet och där möjligheterna till inflytande är jämlika (prop. 2017/18:1 utg.omr. 1, bet. 2017/18:KU1, rskr. 2017/18:74).

Regeringens arbete ska även bidra till att Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling genomförs och att flera av målen i agendan nås, bl.a. agendans mål 16 om att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Arbetet för att uppnå det demokratipolitiska målet bedöms utifrån följande punkter:

- utvecklingen av valdeltagandet i det senaste allmänna valet
- omfattningen av medborgerligt engagemang i demokratiska processer och intresset för att engagera sig i och påverka samhällets utveckling
- förtroendet för demokratin i allmänhet och för demokratins institutioner såsom regeringen, riksdagen och EU:s institutioner
- omfattning och konsekvenser av hot, våld och trakasserier mot centrala aktörer i det demokratiska samtalet, t.ex. förtroendevalda, journalister och opinionsbildare.

Regeringen anför att utvecklingen av valdeltagandet har fortsatt att utvecklas positivt. Andelen röstande ökade i Europaparlamentsvalet 2019 jämfört med 2014 års val. Samtidigt finns det fortfarande stora skillnader mellan framför allt olika valdistrikt. Regeringen bedömer sammantaget att de insatser som har genomförts för ett högt och mer jämlikt valdeltagande har aktualiserat valens och rösträttens betydelse vilket bör ha bidragit till viljan hos olika grupper av röstberättigade att rösta i Europaparlamentsvalet.

Vidare bedömer regeringen att genomförda insatser har bidragit till att stärka befolkningens möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen. Samtidigt som engagemanget och intresset hos befolkningen för politik och samhällsfrågor ligger kvar på en hög nivå är det dock oroande att vissa grupper står utanför och varken deltar eller känner sig delaktiga i demokratin. Den andel som upplever sig stå utanför demokratin är högre i områden med socioekonomiska utmaningar.

I propositionen anförs vidare att en majoritet av befolkningen är nöjd med hur demokratin fungerar i Sverige och EU, samtidigt som förtroendet för demokratiska institutioner visar en uppåtgående trend. Det finns tydliga skillnader mellan olika grupper i befolkningen. Personer med lägre utbildning och personer som är bosatta på landsbygden är i genomsnitt mindre nöjda med demokratin och har lägre förtroende för de nationella demokratiska institutionerna än personer med högre utbildning och personer som är bosatta i andra typer av regioner.

Vidare anförs att åtgärderna inom ramen för regeringens handlingsplan Till det fria ordets försvar har varit viktiga i arbetet för att förebygga och motverka hot och hat i det demokratiska samtalet.

Regeringen redovisar också ett tillkännagivande om arbete mot antisemitism (bet. 2017/18:KU32 punkt 1, rskr. 2017/18:151). Tillkännagivandet innebär att regeringen ska arbeta för att sprida kunskap om antisemitism genom historien och att kunskap ska nå alla delar av den svenska befolkningen. Regeringen har mot denna bakgrund beslutat om uppdrag och bidrag för genomförandet av hågkomstresor till Förintelsens minnesplatser. Vidare har Forum för levande historia stärkt förutsättningarna för bl.a. skolor att genomföra hågkomstresor och tagit fram ytterligare stödmaterial på myndighetens webbplats. Svenska kommittén mot antisemitism har också genomfört utbildning och hågkomstresor för skolor. Dessutom har regeringen beslutat om en nationell satsning 2020 med anledning av regeringens internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism. Regeringen bedömer att tillkännagivandet inte är slutbehandlat och regeringen avser att fortsätta arbetet i enlighet med tillkännagivandet.

När det gäller politikens inriktning anförs i propositionen bl.a. att regeringen under mellanvalsperioden kommer att fortsätta att verka för ett högt och mer jämlikt valdeltagande. Vidare anförs att regeringen under 2020 och 2021 genomför en nationell samling för att säkerställa en levande och uthållig demokrati för framtiden och uppmärksamma att demokratin i Sverige fyller 100 år 2021.

Politiken för mänskliga rättigheter

Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:62).

Målet är sektorsövergripande och ska genomsyra all politik. Det berör bl.a. funktionshinderspolitiken och barnrättspolitiken som redovisas i utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, samt politiken mot diskriminering och jämställdhetspolitiken som redovisas i utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering.

I propositionen anförs att regeringens långsiktiga arbete i enlighet med strategin för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter bidrar till att målet uppnås (skr. 2016/17:29). Agenda 2030 betonar alla staters ansvar för att respektera, skydda och främja mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla, utan åtskillnad av något slag.

Utvecklingen på området bedöms i förhållande till regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter, dvs.

- ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna
- ett samordnat och systematiskt arbete med de mänskliga rättigheterna inom offentlig verksamhet
- ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet.

Regeringens bedömning är att de insatser som har vidtagits inom ramen för regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter bidrar till att nå målet. Insatserna har bl.a. resulterat i en ökad kunskap och kompetens i fråga om mänskliga rättigheter hos framför allt statligt anställda. Insatserna har vidare bidragit till ett mer samordnat och systematiskt arbete för mänskliga rättigheter på regional och lokal nivå bl.a. genom ett rättighetsbaserat arbetssätt.

Vidare anförs i propositionen att olika rapporter och granskningar visar att arbetet måste fortsätta för att målet om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter ska nås. Det finns bl.a. fortfarande ett behov av kompetenshöjande åtgärder i fråga om de mänskliga rättigheterna och av att integrera de mänskliga rättigheterna i den ordinarie verksamheten. Regeringen anför också att när allt fler länder ifrågasätter det internationella regelverket om mänskliga rättigheter är det angeläget att arbetet för att förverkliga de mänskliga rättigheterna fortsätter såväl nationellt som internationellt. Sverige kan på så sätt agera som en positiv kraft och förebild för andra länder.

När det gäller politikens inriktning anförs i propositionen att vi lever i en tid som kräver att de internationella åtagandena om mänskliga rättigheter tas på största allvar. Den pågående pandemin utsätter samhället och dess olika funktioner för extra stora påfrestningar. Det innebär enligt propositionen även en ökad risk för att de mänskliga rättigheterna begränsas och åsidosätts. Regeringen anser därför att de mänskliga rättigheterna ska tas på största allvar och att Sverige med än mer fokus ska vara en positiv kraft och ständigt hålla frågor om mänskliga rättigheter på agendan både på internationell och nationell nivå. Vidare anförs i propositionen att regeringens långsiktiga arbete i enlighet med strategin för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter

ska bidra till att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Sverige har under en längre tid fått rekommendationer från internationella granskningsorgan om att inrätta en oberoende institution för mänskliga rättigheter.

Regeringen föreslår att ett institut för mänskliga rättigheter inrättas som ska ha i uppgift att främja säkerställandet av de mänskliga rättigheterna i Sverige. Denna reform ska enligt propositionen föregås av en bred parlamentarisk förankring av utformningen av lagstiftningen och regelverket för det nya institutet.

Nationella minoriteter

Målet för området är att skydda för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande (prop. 2008/09:1 utg.omr. 1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

Sveriges nationella minoriteter är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar.

Målet ska följas upp inom följande delområden (prop. 2008/09:158, bet. 2008/09:KU23, rskr. 2008/09:272):

- diskriminering och utsatthet
- inflytande och delaktighet
- språk och kulturell identitet.

Regeringens arbete ska även bidra till att Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling genomförs och att flera av målen i agendan uppfylls. Det gäller bl.a. agendans mål 3 om att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar samt mål 5 om att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Bedömningsgrunder är:

- hur väl kommuner, regioner och myndigheter följer lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen) och Sveriges internationella åtaganden inom området
- informations- och kunskapshöjande insatser för att förstärka skyddet av de nationella minoriteternas rättigheter
- arbete mot diskriminering och utsatthet
- utvecklingen av samråd med och inflytande för de nationella minoriteterna
- språk- och kulturaktiviteter för och av de nationella minoriteterna
- insatser för att stärka de nationella minoritetsspråken.

Enligt regeringen bidrar kommuner och regioner respektive statliga myndigheter på olika sätt till att nå målet för området, även om det fortfarande finns mycket arbete kvar att göra för att de nationella minoriteterna ska kunna åtnjuta sina rättigheter fullt ut. Vidare anför regeringen i propositionen att det är positivt att många kommuner och regioner har anslutit sig till

förvaltningsområdena för samiska, finska och meänkieli. Möjligheter till inflytande och delaktighet är enligt propositionen av avgörande betydelse för att nationella minoriteters frågor och behov ska synliggöras och i förlängningen en förutsättning för att förvaltningsmyndigheterna ska kunna leva upp till sina åtaganden enligt minoritetslagen.

Att ett stort antal kommuner och regioner har antagit mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet tyder enligt propositionen på en ökad medvetenhet om minoritetspolitiken på lokal och regional nivå. Vidare anför regeringen i propositionen att kunskap om minoriteterna och deras livssituation är avgörande för att motverka antisemitism, antiziganism och andra former av rasism och intolerans.

Regeringen konstaterar att kommuner och regioner som får statsbidrag för att ingå i något förvaltningsområde har kommit längre i sitt arbete med att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter. Detsamma gäller kommuner som får statsbidrag för romsk inkludering. Vidare anføres i propositionen att mycket arbete kvarstår för att nå målen i regeringens långsiktiga strategi för romsk inkludering då det av myndigheternas rapportering framgår att diskriminering av romer förekommer inom flera av strategins områden, bl.a. i fråga om arbetsmarknad och bostäder. Enligt regeringens bedömning är det viktigt att fortsätta insatserna för samtliga minoriteter i hela landet för att uppfylla målet för politikområdet.

När det gäller politikens inriktning anför regeringen i propositionen att det är en nationell angelägenhet att säkerställa att de nationella minoriteternas rättigheter skyddas av många olika aktörer i det svenska samhället. Regeringen fortsätter arbetet inom området och som ett led i detta arbete förbereds förslagen i betänkandet Högre växel i minoritetspolitiken – stärkt samordning och uppföljning (SOU 2020:27) inom Regeringskansliet.

Tidigare behandling

Vid budgetbehandlingen hösten 2016 ansåg utskottet att strukturen på regeringens resultatredovisning och redovisningen av gjorda insatser var i stort var bra (bet. 2016/17:KU1 s. 27). Samtidigt ansåg utskottet dock att dessa delar möjligen skulle kunna utvecklas något. Det gällde framför allt avsnittet Demokratipolitik och mänskliga rättigheter. Utskottet framhöll att det är angeläget att resultatredovisningens struktur är logisk och tydlig, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de leder till. Det är vidare önskvärt att redovisningen koncentreras till att redovisa och bedöma faktiskt uppnådda resultat av genomförda statliga insatser i förhållande till målen och att sambanden mellan mål, resultat och regeringens budgetförslag tydligt framgår.

Vid budgetbehandlingen hösten 2017 anförde utskottet att regeringens resultatredovisning ska ge ett underlag för riksdagens ställningstagande till regeringens budgetförslag (bet. 2017/18:KU1 s. 27). Riksdagen ska med grund i resultatredovisningen ha möjlighet att bilda sig en uppfattning om hur de

statliga resurserna fördelats enligt de politiska prioriteringarna och huruvida de statliga insatserna har lett till avsedda resultat. Utskottet såg positivt på att regeringen för de flesta områden redovisade resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder. Vidare betonade utskottet vikten av väl motiverade indikatorer och deras hållbarhet över tid.

I sitt budgetbetänkande hösten 2018 konstaterade utskottet att resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen (bet. 2018/19:KU1 s. 20 f.). Vidare konstaterade utskottet att särskilda principer hade tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen med anledning av att den beslutades av en övergångsregering. Detta innebar för resultatredovisningen att regeringen avstod från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

Vid budgetbehandlingen hösten 2019 konstaterade utskottet riksdagen och regeringen sedan flera år har en dialog om utvecklingen av den ekonomiska styrningen (bet. 2019/20:KU1 s. 17 f.). Utskottet ansåg att det är viktigt att den ekonomiska styrningen fortsätter att utvecklas. Vidare ansåg utskottet att resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. Regeringens redovisning och bedömning av de resultat som uppnåtts ska ha en klar och tydlig struktur, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de får i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om. När det gällde strukturen på regeringens resultatredovisning och redovisningen av gjorda insatser ansåg utskottet att den i stort var bra. Utskottet såg positivt på att regeringen redovisade resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder. Samtidigt betonade utskottet vikten av att indikatorerna och bedömningsgrunderna är väl motiverade och att samma indikatorer och bedömningsgrunder i så stor utsträckning som möjligt används under en längre tid. Om samma indikatorer och bedömningsgrunder används över tid blir det lättare att följa utvecklingen inom olika områden. Utskottet noterade att det tidigare hade välkomnat det arbete som genomförts med att utveckla och förtydliga budgetpropositionens härledningstabeller och tillhörande texter. Emellertid konstaterade utskottet att det fortfarande ibland saknades förklaringar till de förändringar av anslagsnivåerna som redovisades. Utskottet underströk att det är angeläget att innebörden av de förändringar av anslagen som redovisas på ett eller annat sätt tydligt framgår av budgetpropositionen.

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar att det sedan flera år pågår en dialog mellan riksdagen och regeringen om utvecklingen av den ekonomiska styrningen. Utskottet anser att det är viktigt att utvecklingsarbetet kring den ekonomiska styrningen fortsätter och noterar att det under året genomförts ett utvecklingsarbete inom Regeringskansliet.

I budgetpropositionen anför regeringen att utgångspunkten för utvecklingsarbetet har varit budgetlagens krav på regeringen att i

budgetpropositionen redovisa resultat i förhållande till de mål som beslutats av riksdagen och att redovisningen ska vara anpassad till de olika utgiftsområdena (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. s. 181). Vidare anförs i propositionen att arbetet har resulterat i förtydligade riktlinjer för utformningen av resultattexter. Resultatredovisningen bör enligt riktlinjerna visa de mest centrala resultaten inom respektive område och disponeras efter de centrala resultatindikatorerna och bedömningsgrunderna.

Utskottet välkomnar det utvecklingsarbete som har gjorts. Det är positivt att resultatredovisningen utgår från de mest centrala resultaten och disponeras efter de centrala resultatindikatorerna och bedömningsgrunderna. Liksom tidigare ser utskottet positivt på att regeringen redovisar resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder för målen och anser att samma indikatorer och bedömningsgrunder i så stor utsträckning som möjligt bör användas under längre tid för att det ska bli lättare att följa utvecklingen inom olika områden. I sammanhanget noterar utskottet att regeringen i propositionen anför bl.a. att resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder bör väljas med hänsyn till kontinuitet över tid.

Resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. Regeringens redovisning och bedömning av de resultat som uppnåtts ska ha en klar och tydlig struktur, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de får i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om. Utskottet konstaterar att regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen för 2021 har en klar och tydlig struktur.

Statens budget inom utgiftsområde 1

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmän (JO) och Riksrevisionens förslag samt lämnar de bemyndiganden som regeringen, riksdagsstyrelsen och Riksrevisionen begärt. Dessutom godkänner riksdagen en investeringsplan för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* samt godkänner att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2021 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet, att stödskalen för distributionsstöd slopas helt och att stödnivån höjs till 20 öre per exemplar. Motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 1 avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Propositionen

Statschefen

Anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* får användas för att täcka utgifter för statschefens officiella funktioner inklusive utgifter för kungafamiljen samt för Kungliga hovstatens och Kungliga slottsstatens förvaltningsutgifter.

Kungens konstitutionella statsceremoniella och officiella uppgifter utgör kärnan i hovstatens årliga verksamhet. I dessa uppgifter ingår bl.a. öppnande av riksmötet, ordförandeskap i utrikesnämnden och i konseljer, audienser, statsbesök, officiella besök samt möten med företrädare för det offentliga och den privata sektorn och med företrädare för det civila samhället. Kungen stöds i sitt uppdrag av kungafamiljen.

Under 2019 ackrediterades 31 utländska ambassadörer vid högtidliga audienser och det hölls 12 avskedsaudienser. Statsbesök från Republiken Korea togs emot, och statsbesök till Irland och Italien genomfördes.

Slottsstatens verksamhet omfattar huvudsakligen vård och underhåll av det kungliga kulturarvet samt utställnings- och visningsverksamhet. Ett flertal underhålls- och renoveringsprojekt utförs för närvarande i samarbete med Statens fastighetsverk.

Regeringen bedömer att verksamheten vid hovstaten och slottsstaten var omfattande under 2019.

Kungliga hov- och slottsstaten ska enligt en överenskommelse med regeringen årligen lämna en berättelse över den samlade verksamheten (prop. 1996/97:1 utg.omr. 1). Slottsstaten lämnar även en årsredovisning. Verksamhetsberättelsen ligger till grund för regeringens bedömning av medelsbehovet. Av det totala anslaget tillförs enligt överenskommelsen hovstaten 51 procent medan slottsstaten tillförs 49 procent.

I propositionen anför regeringen att säkerheten vid de kungliga slotten behöver förstärkas. Riksmarskalksämberet har framfört att anslagsökningar för säkerhetshöjande åtgärder vid de kungliga slotten i sin helhet bör fördelas till slottsstaten, även om det skulle innebära avsteg från den i övrigt gällande överenskommelsen om anslagsfördelningen mellan hovstaten och slottsstaten.

Regeringen anser att anslaget bör ökas med 3 000 000 kronor fr.o.m. 2021 och att ökningen i sin helhet bör fördelas till slottsstaten.

Regeringen föreslår att 147 838 000 kronor anvisas för anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* för 2021.

Riksdagsförvaltningen

Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* får användas för kostnader för

- ersättningar som riksdagens ledamöter enligt lag har rätt till inom ramen för sitt ledamotsuppdrag
- stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen
- talmannens verksamhet, resor och representation
- utskottens utgående besök samt utrikes och inrikes resor och utfrågningar
- internationellt och interparlamentariskt samarbete samt bidrag till interparlamentariskt samarbete
- bidrag till föreningar i riksdagen
- bidrag till Stiftelsen Sveriges Nationaldag
- språkutbildning för riksdagens ledamöter
- klimatkompensation.

I propositionen finns en sammanfattning av Riksdagsförvaltningens resultat sedan januari 2019.

Riksdagsstyrelsen föreslår att anslagets ändamål förtydligas med att bidrag får lämnas till Stiftelsen Sveriges Nationaldag.

I propositionen anförts att stödet till partigrupperna i riksdagen för politiska sekreterare till riksdagens ledamöter regleras i 3 kap. lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen och riksdagsstyrelsens föreskrift (RFS 2016:6) om tillämpningen av lagen. Schablonbeloppet för stödet till politiska sekreterare räknas upp med ca 2 procent fr.o.m. den 1 januari 2021. Nivån på anslaget behöver därför ökas med 5 444 000 kronor fr.om. 2021.

Vidare anförts i propositionen att Natos parlamentariska församlings vårsession ska hållas i Stockholm under 2021. Riksdagen kommer även att stå värd för den parlamentariska Östersjökonferensen. Mot bakgrund av detta föreslås att anslaget ökas med 6 000 000 kronor för 2021.

I propositionen anförts också att utfallet på anslaget är svårt att beräkna eftersom det finns flera osäkerhetsfaktorer. De senaste åren har anslaget ökat genom engångshöjningar, men nu föreslås i stället en nivåhöjning av anslaget

så att den beräknade budgeten året före nästa val inryms. Riksdagsstyrelsen föreslår därför en förstärkning av anslaget med 30 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 976 869 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2021.

Riksdagens förvaltningsanslag

Anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* får användas för Riksdagsförvaltningens förvaltningsutgifter, bidrag till föreningar i riksdagen och resebidrag till skolor. Anslaget får också användas för kostnader för stipendier till skolungdomar och kostnader för nämnder och riksdagsorgan enligt lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

I propositionen anförs att 2021 är det stora jubileumsåret för firandet av demokratijubileet. Då uppmärksammas att det är 100 år sedan det första valet med allmän och lika rösträtt genomfördes och demokratins slutliga genombrott. En rad aktiviteter planeras, bl.a. jubileumsdagar med publika aktiviteter, seminarier och en föreställning. Utöver firandet avser Riksdagsförvaltningen att fortsätta att sprida kunskap om och väcka engagemang för demokratins betydelse med en rad aktiviteter för att nå människor i hela landet. Kostnaden för jubileet beräknas till 18 900 000 kronor och anslaget bör därför ökas för 2021.

Vidare anförs i propositionen att det leder till ökade bevakningskostnader att upprätthålla beslutade säkerhetsnivåer och en förmåga att hantera oönskade händelser. Utvecklingen i omvärlden och aktuella hotbilder mot riksdagen har medfört en ökad efterfrågan på bevakning och höjd ambitionsnivå. På grund av behovet av resursförstärkning för ökad säkerhet och informations- och it-säkerhet föreslås att anslaget ökas med 22 730 000 kronor 2021 varav 21 520 000 kronor är nivåhöjande.

Anslaget föreslås ökas med 430 000 kronor 2021 för förstärkning inför EU-ordförandeskapet 2023.

För att genomföra att beslutat bilateralt demokratifrämjande samarbete med andra parlament föreslås att anslaget ökas med 1 050 000 kronor från 2021.

Det anförs också i propositionen att finansutskottet har beslutat om en utvärdering av penningpolitiken och utsett de experter som ska genomföra uppdraget. Anslaget föreslås därför ökas med 1 600 000 kr 2021.

Med anledning av översynen av Riksdagens ombudsmän (JO) som en parlamentariskt sammansatt kommitté ska göra föreslås anslaget ökas med 2 780 000 kronor 2021.

På grund av de kostnader som uppstår för den utredning av vissa frågor inom regelverket om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter föreslås anslaget ökas med 560 000 kronor 2021.

För kringkostnader vid renoveringen av ledamotshuset föreslås att anslaget ökas med 650 000 kronor 2021.

I propositionen anförs att det under de senaste åren har pågått ett arbete med att fastställa servicenivåer och därmed kunna effektivisera verksamheten.

Riksdagsförvaltningen bedömer det dock vara svårt att effektivisera vissa delar av verksamheten utan att påverka stödet till den parlamentariska processen då en omfattande del av förvaltningsanslagets utgifter är hänförliga till ledamöter och partikanslier. Riksdagsstyrelsen begär därför en förstärkning av anslaget med 10 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

Sammantaget föreslår riksdagsstyrelsen att det anvisas 914 583 000 kronor för anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2021.

Riksdagsstyrelsen föreslår också att den bemyndigas att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 130 000 000 kronor.

Riksdagens fastighetsanslag

Anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* får användas för kostnader för särskilt beslutat underhåll i Riksdagsförvaltningens egna fastigheter och bostadsrätter. Det får också användas för kostnader för renoverings- och underhållsåtgärder, evakueringslokaler i samband med renoveringsarbeten, markskötsel och utemiljö, konst och fast inredning samt för kostnader för it-system kopplade till denna verksamhet. Anslaget får även användas för att täcka kostnader för räntor och avskrivningar samt för förvärv av mark för framtida byggande av en extern godsmottagning.

I propositionen anförs att Riksdagsförvaltningen tagit fram en övergripande långsiktig planering för att förvalta och utveckla fastigheterna i vad som kallas Framtidens riksdagshus. Det finns ett stort underhållsbehov i fastighetsbeståndet och omfattande renoveringsarbeten beräknas pågå in på 2030-talet. Detta påverkar resursbehovet och kostnaderna för avskrivningar och räntor och medför behov av en högre låneram.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 100 000 000 kronor anvisas för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag*.

Vidare föreslår riksdagsstyrelsen att investeringsplanen för 2021–2023 för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* godkänns som riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar.

Slutligen föreslår riksdagsstyrelsen att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 2 000 000 000 kronor.

Riksdagens ombudsmän (JO)

Anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* får användas för Riksdagens ombudsmän (JO) förvaltningsutgifter och anskaffning av anläggningstillgångar.

I propositionen anförs att JO:s tillsyn är inriktad på fri- och rättighetsfrågor och frågor som rör regeringsformens regler om saklighet och opartiskhet.

Vidare anförs i propositionen att konstitutionsutskottet har betonat att klagomålsprövningen är JO:s viktigaste uppgift och att den är bäst ägnad att

uppfylla syftet med JO:s verksamhet i stort. Denna verksamhet har också prioriterats. I propositionen anges att JO i verksamhetsplanen för 2019 satte upp mer preciserade mål för handläggningstider, ärendebalanser, utredning av klagomålsärenden, inspektioner, Opcat-verksamheten besvarande av lagstiftningsremisser och den internationella verksamhetens inriktning.

I propositionen anförs vidare att JO har en i huvudsak mycket god måluppfyllelse. Myndigheten har dock inte fullt ut nått samtliga mål när det gäller handläggningstider och inte heller när det gäller målsättningen att inte ha några ärenden inkomna efter den 1 januari 2018 som är äldre än 18 månader.

Riksrevisionen har för 2019 bedömt årsredovisningen som i allt väsentligt rättvisande.

Vidare anförs i propositionen att JO:s kostnader för tjänstepension ökade mellan 2018 och 2019 med 3 775 000 kronor till 16 339 000 kronor. Under 2019 använde JO 3 513 000 kronor av anslagssparandet för att klara kostnadsökningen. Prognosen är att kostnaden för tjänstepension kommer att ligga kvar på en hög nivå under 2021. I propositionen anförs att JO inte klarar att täcka den ökade kostnaden genom besparingar eller effektiviseringar. JO föreslår därför att anslaget förstärks med 3 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

I propositionen redogör JO för de behov som myndigheten har när det gäller it-stöd och föreslår att anslaget för detta ändamål bör förstärkas med 1 200 000 kronor fr.o.m. 2021.

Vidare bedömer JO att åtgärder inom kommunikationsområdet medför att anslaget bör förstärkas med 900 000 kronor fr.o.m. 2021.

Riksdagens ombudsmän (JO) föreslår att 117 562 000 kronor anvisas för anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* för 2021.

Riksdagens ombudsmän (JO) föreslår också att myndigheten för 2021 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Riksrevisionen

Anslaget 2:5 *Riksrevisionen* får användas för Riksrevisionens förvaltningsutgifter men inte för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete som finansieras inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Riksrevisionens verksamhet ska främja en god förvaltning. Med detta avses att statens verksamhet ska bedrivas med hög effektivitet och enligt gällande regelverk, att den ska redovisas på ett tillförlitligt sätt samt att god hushållning av statens resurser ska iakttas.

I propositionen anförs att resultaten av Riksrevisionens verksamhet redovisas i myndighetens årsredovisning, i den årliga rapporten och i uppföljningsrapporten.

Av propositionen framgår att Riksrevisionen under 2019 slutförde granskningen av myndigheternas årsredovisningar för räkenskapsåret 2018.

Under 2019 publicerades 39 granskningsrapporter, vilka var väl fördelade mellan riksdagens utskott. Vidare anføres att Riksrevisionen i rollen som nationellt revisionsorgan aktivt har bidragit till utvecklingen av revisionsstandarder.

Konstitutionsutskottet har uppdragit åt en extern revisionsbyrå att utföra revision av Riksrevisionen. Revisionsbyrån har i sin revisionsberättelse bedömt att Riksrevisionens årsredovisning är i allt väsentligt rättvisande.

Riksrevisionen bedömer att anslaget för 2021 endast bör ökas med pris- och löneomräkning.

Riksrevisionen föreslår att 352 358 000 kronor anvisas för anslaget 2:5 *Riksrevisionen* för 2021.

Vidare föreslår Riksrevisionen att den bemyndigas att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 30 000 000 kronor.

Sametinget

Anslaget 3:1 *Sametinget* får användas för Sametingets och Nationellt samiskt informationscentrums förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till Samefonden.

Sametinget ska enligt 2 kap.1 § 4 sametingslagen (1992:1433) medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas, däribland rennäringens intressen vid utnyttjande av mark och vatten.

I propositionen anför regeringen att Sametingets förvaltningsanslag har förstärkts successivt de senaste tio åren och bedömer att det har gett myndigheten möjlighet att bidra till att målet för samepolitiken uppfylls.

Anslaget föreslås öka med 4 000 000 kronor under 2021 för att genomföra val till Sametinget. Samtidigt minskas anslaget med 830 000 kronor till följd av en generell besparing.

Regeringen föreslår att 59 351 000 kronor anvisas för anslaget 3:1 *Sametinget* för 2021.

Regeringskansliet m.m.

Anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* får användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Målet för Regeringskansliet är att det ska vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik.

I propositionen anføres att Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna hade i genomsnitt 4 564 tjänstgörande (exklusive lokalt anställda vid utlandsmyndigheterna) under 2019. Av dessa var ca 4 procent tjänstgörande på politikeravtalet. Bland tjänstgörande på politikeravtalet var

det lika stor andel män och kvinnor. Andelen män som är tjänstgörande på chefsavtalet ökade något jämfört med 2018.

Vidare anförs i propositionen att utrikesrepresentationen per den 1 augusti 2020 bestod av 108 utlandsmyndigheter, varav 93 ambassader, 8 karriärkonsulat samt 7 representationer och delegationer. Vidare har Sverige drygt 330 honorärkonsulat. Från den 1 januari 2000 till den 1 augusti 2020 har regeringen beslutat att öppna 26 ambassader, 6 karriärkonsulat och 1 delegation. Under samma period beslutade regeringen att stänga 21 ambassader och 7 karriärkonsulat.

I propositionen anförs också att arbetet inför Sveriges ordförandeskap i Europeiska unionens råd första halvåret 2023 har påbörjats i Regeringskansliet. Anslaget föreslås öka med 40 000 000 kronor 2021 till följd av EU-ordförandeskapet.

Vidare anförs att Sverige ska vara ordförande i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under 2021. Anslaget föreslås öka med 71 000 000 kronor 2021 för att genomföra det svenska ordförandeskapet.

Mot bakgrund av de insatser som genomförs för att stärka säkerheten i Regeringskansliet föreslås anslaget öka med 30 000 000 kronor från 2021.

På grund av en generell besparing föreslås att anslaget ska minska med 18 060 000 kronor 2021.

Regeringen föreslår att 8 176 461 000 kronor anvisas för anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.*

Länsstyrelserna

Anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* får användas för de 21 länsstyrelsernas förvaltningsutgifter samt för ersättningar till regioner och Gotlands kommun för de uppgifter som dessa övertagit från länsstyrelserna. Anslaget får även användas för regeringens behov av vissa mindre utvecklingsinsatser och visst europeiskt samarbete. Anslaget får vidare användas för utgifter för den svenska offentliga medfinansieringen av tekniskt stöd i vissa av de territoriella programmen samt delfinansiering av förvaltningsorganisationen för Lapontatjuottjudus.

Det saknas ett riksdagsbundet mål för området. Regeringens mål för området är att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

I propositionen anförs att länsstyrelserna i likhet med tidigare år samverkade med lokala, regionala och nationella aktörer i syfte att uppnå nationella mål inom en rad utgiftsområden, såsom samhällsplanering, kulturmiljö, jämställdhet, funktionshinder, miljö, mänskliga rättigheter, integration, rättsväsendet, civilt försvar och krisberedskap. Länsstyrelserna bidrog också till att integrera Agenda 2030 i myndigheternas ordinarie verksamhet. Under 2019 fortsatte länsstyrelserna även att utveckla den regionala krissamverkan tillsammans med övriga aktörer på både lokal och regional nivå.

Regeringen anför att länsstyrelserna under 2019 bidrog utifrån sitt statliga helhetsperspektiv och tvärsektoriella arbetssätt till att inom sina ansvarsområden samordna samhällsintressen och statliga myndigheters insatser. Länsstyrelsernas samverkan med aktörer på nationell, regional och lokal nivå bedöms vara omfattande och till stora delar välfungerande. Vidare anføres bl.a. att hanteringen av spridningen av covid-19 har krävt förstärkt samverkan mellan länsstyrelserna, regionerna och kommunerna i särskilt upprättade krisledningsstabber. Regeringen bedömer att länsstyrelsernas omfattande samverkansarbete för att säkerställa samhällets funktionalitet har fungerat mycket väl.

När det gäller politikens inriktning anføres i propositionen att regeringens styrning av länsstyrelserna ska kännetecknas av en helhetssyn. Regeringen har sett ett behov av att de principer som bör ligga till grund för styrningen av länsstyrelserna görs mer transparenta och kända (skr. 2018/19:117). Vägledande vid prövningen av vilka uppgifter och uppdrag som länsstyrelserna ska ansvara för bör enligt regeringens mening att de

- kräver kunskap om lokala och regionala förhållanden
- innebär statlig närvaro i olika delar av landet
- omfattas av länsstyrelsernas roll som statens företrädare i länen
- kräver geografisk närhet till brukare, allmänhet och företag
- omfattar fler statliga sektorer och beslut i vilka flera statliga intressen ska hanteras i samma ställningstagande
- ställer krav på samordning av olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser
- syftar till att främja länets utveckling.

I propositionen anføres att totalförsvaret ska stärkas och återuppbyggnaden av det civila försvaret intensifieras. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 30 000 000 kronor 2021.

Vidare anføres att regeringen under 2021 planerar att lämna förslag om kompletteringar till säkerhetsskyddslagen (2018:585) och att anslaget med anledning av detta bör ökas med 15 000 000 kronor för tillsynsverksamhet fr.o.m. 2021.

Regeringen föreslår att 5 000 000 kronor avsätts för utveckling och förvaltning av webbplatsen www.informationsverige.se och att anslaget ökar med 2 000 000 kronor fr.o.m. 2021 för länsstyrelsernas arbete med webbplatsen.

I syfte att skapa bättre förutsättningar för att bidra till en digital samhällsbyggnadsprocess för andra myndigheter och kommuner föreslås anslaget öka med 5 000 000 kronor 2021.

Det anføres vidare i propositionen att regeringen avser att utöka möjligheterna till en privat initiativrätt så att enskilda planintressenter kan bidra till kommunernas arbete med att ta fram detaljplaner. Inom ramen för en sådan reform behöver länsstyrelserna i enskilda fall kunna ge besked om vilket

planeringsunderlag som kan behövas. Anslaget bör därför öka med 4 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

I propositionen anförs också att regeringen avser att ge länsstyrelserna bättre och mer stabila förutsättningar att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel på regional nivå. Anslaget bör därför öka med 100 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

Vidare anförs i propositionen att länsstyrelsernas arbete med miljötillsyn är ett viktigt verktyg för att kunna nå miljömålen. För prövning och tillsyn bör anslaget därför öka med 58 000 000 kronor 2021.

För att säkerställa en effektiv ärendehandläggning för stöden inom landsbygdsprogrammet föreslår regeringen att anslaget ökas med 70 000 000 kronor 2021.

För att finansiera utgifter med anledning av EU:s territoriella program föreslår regeringen att anslaget ökas med 5 300 000 kronor fr.o.m. 2021.

I propositionen anförs att regeringen i en ändringsbudget har föreslagit att anslaget ska ökas med 80 000 000 kronor för att länsstyrelserna ska handlägga och besluta om ett nytt ekonomiskt stöd till enskilda näringsidkare vars nettoomsättning minskat i större omfattning till följd av spridningen av covid-19 (prop. 2020/21:4). Eftersom stödet kommer att behöva handläggas även under 2021 bör anslaget ökas med 25 000 000 kronor.

Vidare anförs att anslaget bör ökas med 2 500 000 kronor eftersom regeringen kommer att föreslå att länsstyrelserna ges ett utökat ansvar för tolkförmedlingar.

Regeringen föreslår samtidigt att anslaget minskas med 11 260 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing.

Regeringen föreslår att 3 450 489 000 kronor anvisas för anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2021.

Allmänna val och demokrati

Anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* får användas för utgifter för val, åtgärder för att främja, förankra och försvara demokratin samt åtgärder för främjande av de mänskliga rättigheterna på nationell nivå.

I propositionen anförs att nu föreslagna och aviserade anslagsändringar innebär att anslaget ökas med 10 000 000 kronor 2021 för genomförande av Sametingsvalet 2021, för förberedelser inför de allmänna valen 2022 och för finansiering av det nya valdatasystemet 2021.

Regeringen föreslår att 107 340 000 kronor anvisas för anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för 2021.

Justitiekanslern

Anslaget 6:2 *Justitiekanslern* får användas för Justitiekanslerns förvaltningsutgifter.

Justitiekanslern har tillsyn över att de som utövar offentlig verksamhet följer lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina förpliktelser. I detta ingår att vaka över tryck- och yttrandefriheten samt värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten.

Regeringen bedömer att Justitiekanslern på ett tillfredsställande sätt har utfört de uppgifter som myndigheten ansvarar för.

Enligt förslaget i propositionen ska anslaget minskas med 10 000 kronor till följd av en generell besparing.

Regeringen föreslår att 53 243 000 kronor anvisas för anslaget 6:2 *Justitiekanslern*.

Integritetsskyddsmyndigheten

Regeringen föreslår i propositionen att Datainspektionen byter namn till Integritetsskyddsmyndigheten, se nedan punkt 2 Namnbyte för Datainspektionen.

Anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* (för närvarande Datainspektionen) får användas för Integritetsskyddsmyndighetens förvaltningsutgifter.

Myndigheten har som huvudsaklig uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter. Myndigheten ska också verka för att god sed iaktas i kredit- och inkassoverksamhet.

I propositionen anförs att regeringen bedömer att Datainspektionen har utfört de uppgifter som myndigheten ansvarar för att hantera på ett sätt som bidragit till att stärka den personliga integriteten. Med utgångspunkt i ett utökat och omfattande uppdrag med införandet av ett nytt regelverk på dataskyddsområdet har Datainspektionen gjort väl avvägda prioriteringar i sin verksamhet under året.

Anslaget föreslås minskas med 110 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing.

Regeringen föreslår att 111 740 000 kronor anvisas för anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* för 2021.

Valmyndigheten

Anslaget 6:4 *Valmyndigheten* får användas för utgifter för Valmyndighetens verksamhet.

Regeringen bedömer att Valmyndigheten genomförde Europaparlamentsvalet med tillförlitlighet, effektivitet och rättssäkerhet.

Regeringen föreslår att 20 730 000 kronor anvisas för anslaget 6:4 *Valmyndigheten* för 2021.

Stöd till politiska partier

Anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* får användas för utgifter för stöd till politiska partier. Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier

lämnas stöd till politiska partier som har deltagit i val till riksdagen dels som partistöd, dels som ett kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som ett mandatbidrag.

Regeringen föreslår att 169 200 000 kronor anvisas för anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* för 2021.

Vidare anförs i propositionen att enligt lagen (2006:999) om ekonomiadministrativa bestämmelser för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen krävs bemyndigande för beslut om bl.a. bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter under senare budgetår än det år budgeten avser, vilket gäller för stöd till politiska partier. Regeringen föreslår därför att den bemyndigas att under 2021 för anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 169 200 000 kronor 2022.

Institutet för mänskliga rättigheter

I propositionen anförs att det är angeläget att kunna stärka arbetet med mänskliga rättigheter i Sverige, både vad gäller främjandearbete och förmågan att följa utvecklingen. Regeringen föreslår därför att ett institut för mänskliga rättigheter inrättas. Ett nytt anslag – 6:6 *Institutet för mänskliga rättigheter* – ska enligt förslaget därför föras upp på statens budget fr.o.m. 2021.

Anslaget 6:6 *Institutet för mänskliga rättigheter* ska få användas för Institutet för mänskliga rättigheters förvaltningsutgifter.

Regeringen föreslår att 25 000 000 kronor anvisas för ett nytt anslag 6:6 *Institutet för mänskliga rättigheter* för 2021.

Åtgärder för nationella minoriteter

Anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* får användas för utgifter för åtgärder för de nationella minoriteterna enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och enligt språklagen (2009:600) samt enligt Sveriges minoritetsåtaganden. Anslaget får även användas för Länsstyrelsen i Stockholms läns och Sametingets utgifter för det nationella samordningsansvaret för minoritetspolitiken samt för uppföljning enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Därutöver får anslaget användas för utgifter för statsbidrag enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk till kommuner och regioner inom förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska samt för utgifter för statsbidrag för verksamhet som främjar regeringens minoritetspolitik.

Regeringen föreslår att 117 771 000 kronor anvisas för anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* för 2021.

Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* får användas för utgifter för utvecklingsarbete och samordning för att främja den nationella minoriteten romers rättigheter och livsvillkor. Anslaget får även användas för

utgifter för utbildnings- och arbetsmarknadsåtgärder för den nationella minoriteten romer.

Regeringen föreslår att 1 500 000 kronor anvisas för anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* för 2021.

Mediestöd

Anslaget 8:1 *Mediestöd* får användas för utgifter för statsbidrag till presstöd och mediestöd.

I propositionen anförs att tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 200 000 000 kronor fr.o.m. 2020 för att bl.a. förstärka satsningen på lokal journalistik. Anslaget minskas samtidigt med 30 000 000 kronor 2021–2022 på grund av att tidsbegränsade medel löper ut.

Regeringen föreslår att 932 119 000 kronor anvisas för anslaget 8:1 *Mediestöd* för 2021.

Vidare anförs i propositionen att det behövs ett bemyndigande för att möjliggöra för mediestödsnämnden vid Myndigheten för press, radio och tv att fatta beslut om flerårigt lokalt stöd för svagt bevakade områden. Det får användas för såväl lokalt stöd som för innovations- och utvecklingsstöd. Regeringen föreslår därför att den bör bemyndigas att under 2021 för anslaget 8:1 *Mediestöd* besluta om bidrag som, inklusive tidigare åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 200 000 000 kronor 2022–2024.

Myndigheten för press, radio och tv

Anslaget 8:2 *Myndigheten för press, radio och tv* får användas för Myndigheten för press, radio och tv:s förvaltningsutgifter.

I propositionen anförs att nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 3 500 000 kronor fr.o.m. 2021 för att myndigheten ska kunna hantera de uppgifter som tillkommer i och med Sveriges genomförande av ändringar i direktivet om audiovisuella tjänster som föreslås i propositionen En moderniserad radio- och tv-lag (prop. 2019/20:168) och ökad handläggning inom mediestöd. Anslaget föreslås även ökas med 1 000 000 kronor för 2021 för att myndigheten ska kunna hantera ökad handläggning inom mediestöd. Anslaget föreslås minskas med 40 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing.

Regeringen föreslår att 44 105 000 kronor anvisas för anslaget 8:2 *Myndigheten för press, radio och tv* för 2021.

Svenska institutet för Europapolitiska studier samt EU-information

Anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* får användas för förvaltningsutgifter för Svenska institutet för Europapolitiska studier (Sieps). Anslaget får även användas för utbildnings- och kommunikationsinsatser på EU-området. Anslaget får vidare användas för att medfinansiera medel från EU. Därutöver får anslaget användas för att

främja rekrytering av svenska medborgare till tjänster inom EU:s institutioner, byråer och organ.

I propositionen anføres att regeringen bedömer att Sieps verksamhet fortsatt håller hög kvalitet och att myndigheten gjort viktiga insatser för att belysa för Sverige betydelsefulla politiska och institutionella frågeställningar. Regeringen välkomnar att myndigheten fortsatt arbetar med att öka tillgänglighet till och spridning av myndighetens analyser.

Anslaget föreslås minskas med 30 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing.

Regeringen föreslår att 29 305 000 kronor anvisas för anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* för 2021.

Förslag om att ta bort stödskalen för distributionsstöd

Gällande ordning

I 1 kap. presstödsförordningen (1990:524) finns inledande bestämmelser om presstödet. Bland annat följer av 1 kap. 3 § att presstödet lämnas i form av driftsstöd och distributionsstöd.

Distributionsstöd lämnas till dagstidningar som samdistribueras med tillämpande av en princip om lika pris. Syftet med stödet är att främja samverkan mellan tidningar och att stimulera till så stor spridning av dagstidningar som möjligt. Stödet utgår per distribuerat exemplar med en fallande skala för tidningar med stora upplagor.

Stöd lämnas enligt 4 kap. 8 § presstödsförordningen årligen med

1. 15,45 öre per exemplar för de första 7 miljonerna stödberättigade exemplar
2. 12,345 öre per exemplar för exemplaren mellan 7 miljoner och 14 miljoner
3. 9,255 öre per exemplar för exemplaren mellan 14 miljoner och 21 miljoner
4. 7,74 öre per exemplar för exemplaren över 21 miljoner.

Regeringens förslag

Regeringens föreslår att riksdagen godkänner att stödskalen för distributionsstöd slopas helt och att stödnivån höjs till 20 öre per exemplar.

I propositionen anføres att Myndigheten för press, radio och tv på uppdrag av regeringen har genomfört en kartläggning av förutsättningarna för tidningsdistribution. I uppdraget ingick bl.a. att redovisa hur distributionen av papperstidningar ser ut i olika delar av landet och för olika nyhetstidningar. Distributionsstödet framhålls av majoriteten av de tillfrågade aktörerna som viktigt, bl.a. för att samdistributionen till viss del håller volymerna uppe och för att det bidrar till samarbete mellan aktörerna, men också rent ekonomiskt. Flera aktörer efterfrågar ett högre stöd eller ett stöd som kan differentieras utifrån olika geografiska områden för att särskilt förbättra möjligheten att dela ut tidningen i de områden där distributionen är dyrast.

Regeringen anför att tidningsbranschen har påverkats kraftigt av den digitala omställningen. Tidningsbranschens affärsmodell vilar fortfarande i stor utsträckning på den tryckta tidningen. Under den omställning som

branschen befinner sig i behöver tidningsföretagen finnas på flera olika plattformar för att nå sina användare. Den tryckta nyhetstidningen är också viktig för många läsare som inte har faktisk tillgång till digital infrastruktur. En väl fungerande distribution av dagstidningar i hela landet är därför viktig ur ett demokratiskt perspektiv.

Vidare anför regeringen att det av kartläggningen framgår att distributionsstödet har betydelse för att upprätthålla distributionen av dagstidningar. Regeringen anser, liksom Myndigheten för press, radio och tv, att det finns behov av fortsatt stöd för distribution av papperstidningar. Kartläggningen visar att kostnaderna för distributionen har mer än fördubblats sedan 2012. I takt med att upplagorna minskat har kostnaderna för varje utdelat exemplar ökat och distributionsstödet står för en allt mindre del av kostnaden, 1–2 procent. Till följd av tidningarnas sedan lång tid tillbaka fallande upplagor är det allt färre tidningar som berörs av distributionsstödet stödskala för tidningar med hög upplaga. Kartläggningen visar att de riksspridda tidningarna bär en stor del av kostnaderna för distributionen och därmed förbättrar möjligheten att fortsätta utdelningen av övriga papperstidningar, bland annat i delar av norra Sverige. Regeringen delar därför myndighetens bedömning att stödskalen baserad på upplagans storlek bör slopas.

Regeringen anför också att kostnaden för distributionsstödet årligen sjunker till följd av de fallande upplagorna. Stödnivåerna i distributionsstödet höjdes 2019 med 50 procent, vilket innebar att kostnaderna för distributionsstödet för 2019 ökade med ca 15 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kostnaderna för distributionsstödet uppgick till 54 miljoner kronor 2019, vilket motsvarar kostnaderna för 2014 års nivå. Myndigheten för press, radio och tv konstaterar att ett högre stöd för distributionen skulle bidra till att branschen får bättre förutsättningar att fortsätta med distribution av papperstidningar under övergången till digital utgivning. Regeringen delar den bedömningen. Ersättningsnivån bör avrundas till hela ören för att underlätta hanteringen för distributörer. Regeringen bedömer att stödnivån bör höjas från dagens 15,45 öre till 20 öre, vilket motsvarar en höjning på ca 30 procent.

Förändringarna innebär att samtliga ca 120 dagstidningar som ingår i samdistributionen får ökat stöd. Därutöver innebär slopandet av olika stödnivåer ett ytterligare högre distributionsstöd för ett 15-tal dagstidningar med hög upplaga, bl.a. högfrekventa riksspridda tidningar. Kostnaderna för driftsstödet beräknas dock sjunka i motsvarande mån till följd av fortsatt sjunkande upplagor varför förändringen inte beräknas innebära ökade utgifter för distributionsstödet 2021. En generell ökning av stödnivåerna till 20 öre beräknas innebära en kostnadsökning med ca 15 miljoner kronor 2021 jämfört med föregående år. På sikt beräknas emellertid kostnaden för distributionsstödet att fortsätta sjunka. Förändringarna är positiva för tidningsprenumeranterna och för servicenivån i hela landet. Vidare innebär förslaget att förutsättningarna för fortsatt samdistribution mellan olika tidningar förbättras vilket är positivt ur miljösynpunkt samtidigt som det fortsatt innebär en separat turkörning.

Motionerna

Moderaterna

I kommittémotion 2020/21:3478 av Karin Enström m.fl. (M) föreslås att anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* ökas med 10 000 000 kronor för 2021 i förhållande till riksdagsstyrelsens förslag. Motionärerna anför att regeringen upprepade gånger dröjt med att återkomma till riksdagen med nödvändiga propositioner och andra efterfrågade åtgärder. Man har även uppvisat en ovilja att redovisa förväntade effekter av förslag i budgetpropositionen. Detta leder till en större arbetsbörda för riksdagen i form av beredning och granskning. Motionärerna anför att det angeläget att riksdagen får ökade resurser så att riksdagens partier får större möjligheter att granska och analysera regeringens förslag samt bereda egna förslag.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 3:1 *Sametinget* ökas med 10 000 000 kronor för 2021 i förhållande till regeringens förslag för att stärka Samiskt språkcentrums verksamhet genom att inrätta två ytterligare samiska språkcentrum.

Motionärerna föreslår också att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 15 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionen anförts att huvudregeln är att den som ansöker om skydds jakt också bekostar den. Motionärerna anser att det är statens ansvar att bekosta åtgärder mot skadegörande djur och anslaget bör därför ökas.

I motionen anförts också att flera av de svenska trossamfundet under de senaste åren upplevt en ökad grad av hot, våld och trakasserier. För att stärka enskilda kyrkors och samfunds säkerhets- och trygghetsarbete föreslår motionärerna att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ökas med 20 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag samt att anslaget ska kunna användas för trossamfundets säkerhet.

Motionärerna välkomnar att regeringen tar arbetet för att de mänskliga rättigheterna ska respekteras på alla nivåer i samhället på allvar. Vidare anför motionärerna att det inte är givet att inrättandet av en ny myndighet är den mest effektiva lösningen för att hantera denna viktiga fråga. Moderaterna att följa fråga noggrant för att säkerställa att de offentliga resurserna används så effektivt som möjligt.

Sverigedemokraterna

Matheus Enholm m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2020/21:3115 att anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* ökas med 3 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för att kungahuset ska kunna fullgöra sina officiella uppgifter.

Motionärerna föreslår också att anslaget 3:1 *Sametinget* ökas med 1 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 25 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionen anförts att anslaget över tid har ökat medan antalet avgjorda

regeringsärenden legat i stort sett stilla. En sänkning av anslaget är därför påkallad.

I motionen föreslås också att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 10 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för länsstyrelsernas viktiga arbete med djurskyddskontroller.

För att öka svenska skolungdomars kunskaper om kommunismens illgärningar och de yttersta konsekvenserna av socialism ökas anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* med 5 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag för skolresor till minnesplatser för kommunismens offer.

Motionärerna anför att Integritetsskyddsmyndigheten (för närvarande Datainspektionen) utför ett bra och viktigt arbete med att bl.a. informera allmänheten om hur man bäst skyddar sig när man i olika sammanhang delar med sig av sin personliga information. Myndigheten bör fortsätta och fördjupa detta arbete och anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* bör därför ökas med 5 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

I motionen anføres att Valmyndigheten bör inleda en förstudie av hur ett system med gemensamma valsedlar kan införas. För att finansiera detta bör anslaget 6:4 *Valmyndigheten* ökas med 5 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Vidare anför motionärerna att anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* bör minskas med 19 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. De politiska partierna bör i högre grad arbeta med effektivisering av det egna arbetet.

I motionen anføres att det finns skäl att införa ett institut för mänskliga rättigheter. I propositionen har dock inte i erforderlig grad belysts hur en sådan myndighet kan inrättas. Sverigedemokraterna avser att följa frågan noggrant.

Motionärerna anför också att mediestödet är otidsenligt och behöver förändras. Driftsstödet bör trappas ned under en femårsperiod. Denna nedtrappning ska dock inte avse distributionsstödet, innovations- och utvecklingsstödet eller stödet för lokal journalistik. Nedtrappningen av driftstödet innebär att anslaget 8:1 *Mediestöd* bör minskas med 140 000 000 kronor för 2021 i förhållande till regeringens förslag.

Slutligen bör enligt motionärerna anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* minskas med 19 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för 2021.

Motionärerna anför också att satsningen på den nationella minoriteten romer, anslag 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer*, hade kunnat ingå i anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter*.

Vänsterpartiet

I partimotion 2020/21:3191 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslås en minskning av anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* med 19 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för 2021.

Vidare anför motionärerna att riksdagsledamöternas arvoden bör sänkas som ett led i att skapa förtroende mellan de folkvalda och folket de representerar. Riksdagsledamöternas arvoden bör knytas till 100 procent av ett prisbasbelopp per månad och alla extra arvodesersättningar direkt knutna till riksdagsarbetet bör avskaffas. Detta medför att anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* bör minskas med 121 500 000 kronor i förhållande till riksdagsstyrelsens förslag.

Motionärerna föreslår också att anslaget 3:1 *Sametinget* ökas med 10 000 000 kronor för att den kommande konsultationsordningen ska kunna uppfylla sitt syfte. Vidare föreslår motionärerna att anslaget ökas med 500 000 kronor för att genomföra en fullständig identifiering av allt samiskt skelettmaterial i statliga samlingar och en kartläggning av hur museer och institutioner tillskansat sig materialet samt en repatriering av de samiska kvarlevorna. Motionärerna föreslår också en ökning av anslaget med 1 000 000 kronor för att inrätta en stipendieordning för att ge samiska studenter möjlighet att ansöka om stipendier för språkstudier i samiska. Motionärerna föreslår sammantaget en ökning av anslaget med 11 500 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för 2021.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* ökas med 20 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för 2021 för att Integritetsskyddsmyndigheten (för närvarande Datainspektionen) ska kunna fullgöra sina uppgifter, bl.a. inspektioner och tillsyn samt hantering av anmälningar med anledning av bl.a. dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen.

Slutligen föreslår motionärerna att anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* ökas med 12 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för 2021 för att det arbete som bedrevs fram till 2019, då anslaget väsentligt minskades, ska kunna återupptas.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2020/21:2632 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) föreslås att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* sammantaget ökas med 125 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för 2021. För att förbättra integrationen anser motionärerna att det bör införas ett krav på att asylsökande ska delta i 15 timmar språkutbildning och 9 timmar samhällsorientering per vecka. Vidare anser motionärerna att länsstyrelsernas arbete med djurfrågor kan klaras av med tidigare anvisade medel. Verksamheterna vad gäller avfallsstatistik och gränsöverskridande transporter kan enligt motionärerna klaras av med en mindre förstärkning av anslaget med 2 000 000 kronor.

I motionen anføres också att anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* (för närvarande Datainspektionen) fr.o.m. 2018 tillförts medel för myndighetens arbete med EU:s dataskyddsförordning. Motionärerna anser att detta arbete kan klaras av med en mindre anslagsförstärkning. Samtidigt bör anslaget tillföras ytterligare 2 000 000 kronor för att bättre kunna möta de utmaningar

som finns, t.ex. att motverka näthat och integritetskränkningar. Sammantaget föreslår motionärerna att anslaget minskas med 3 000 000 kronor.

Även i kommittémotion 2020/21:3405 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2, kommittémotion 2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 60 och kommittémotion 2020/21:3663 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 10 föreslås att det införs krav på asylsökande att delta i språkutbildning och samhällsorientering.

Yttrande från utrikesutskottet

I ett yttrande har utrikesutskottet lämnat synpunkter på bl.a. anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* i den del som avser utrikesförvaltningen (yttr. 2020/21:UU1y). Yttrandet finns i bilaga 5.

I yttrandet anför utrikesutskottet att Sverige behöver en effektiv och välrustad utrikesförvaltning både i Stockholm och på plats ute i världen.

Utrikesutskottet noterar de föreslagna anslagsökningarna de kommande tre åren för förberedelserna och genomförandet av Sveriges ordförandeskap i Europeiska unionens råd det första halvåret 2023. Beräkningarna förefaller enligt utrikesutskottet vara rimliga. I sammanhanget vill utrikesutskottet påminna om vikten av att riksdagen involveras i ordförandeskapsförberedelserna, i synnerhet vad gäller de prioriteringar som kommer att prägla det svenska ordförandeskapet och trioordförandeskapets 18-månadersprogram. Som utrikesutskottet konstaterade inför det svenska ordförandeskapet 2009 är beredningen av detta en process som väl kan hanteras inom ramen för etablerade och ordinarie strukturer för information och samråd mellan riksdagen och regeringen i EU-frågor (bet. 2008/09:UU10).

Med anledning av EU-ordförandeskapet tillåter sig utrikesutskottet att notera regeringens redogörelse för politikens inriktning inom anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information*. Regeringen beskriver där EU-medlemskapet som ett fundament för Sverige som stärker Sveriges röst i världen och är av stor vikt för att skapa jobb och ekonomisk utveckling. Utrikesutskottet instämmer i detta och noterar att anslaget 9:1 rymmer insatser för att öka delaktigheten i EU-relaterade frågor. Bland annat framför regeringen att aktiviteter kopplade till EU:s framtidskonferens kan vara ett sätt att bidra till stärkt dialog med medborgarna och öka engagemanget för EU:s utveckling. Detta ligger väl i linje med vad utrikesutskottet anser bör vara fokus för EU:s framtidskonferens.

Vidare anför utrikesutskottet att jämfört med EU-ordförandeskapet motiverar Sveriges ordförandeskap i OSSE nästa år mer begränsade anslagsökningar. Utrikesutskottet understryker emellertid att även OSSE-ordförandeskapet är av stor betydelse.

Utrikesutskottet har inga invändningar mot regeringens förslag till medelstilldelning för anslaget 4:1 och anser därmed att konstitutionsutskottet

bör tillstyrka propositionen och avstyrka motion 2020/21:3115 (SD) i den del den avser anslaget 4:1.

Utskottets ställningstagande

I detta ställningstagande behandlar konstitutionsutskottet samtliga förslag som tas upp i förslagspunkten Statens budget inom utgiftsområde 1.

Konstitutionsutskottet har tidigare i höst tagit ställning till bl.a. utgiftsramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2021, dvs. till det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till. I ett yttrande till finansutskottet den 3 november 2020 (yttr. 2020/21:KU1y) föreslog utskottet att finansutskottet skulle tillstyrka regeringens förslag om ram och avstyrka de alternativa förslag som lagts fram i fyra partimotioner (M, SD, V, KD).

Finansutskottet beslutade den 19 november 2020 att tillstyrka regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1, enligt vilket ramen för utgifterna för utgiftsområdet för 2021 ska uppgå till sammantaget 15 907 564 000 kronor. Riksdagen fastställde den 25 november 2020 ramen för utgiftsområde 1 i enlighet med finansutskottets förslag.

Som framgått av redogörelsen för budgetprocessen i riksdagen i inledningen av detta betänkande bygger konstitutionsutskottets fortsatta behandling av anslagsfördelningen för 2021 på förutsättningen att den ram som riksdagen fastställt inte får överskridas och att ställningstagandet till anslagen ska göras genom ett beslut.

Regeringen föreslår att ändamålet för anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* förtydligas med att anslaget även får användas för bidrag till Stiftelsen Sveriges Nationaldag. Utskottet har inga invändningar mot detta.

I propositionen föreslår regeringen att anslaget 6:3 *Datainspektionen* ska byta namn till *Integritetsskyddsmyndigheten*. Namnbytet på myndigheten och ändringar i vissa lagar med anledning av detta behandlas av utskottet i punkten 2 Namnbyte för Datainspektionen.

Utskottet delar utrikesutskottets uppfattning att Sverige behöver en effektiv och välrustad utrikesförvaltning.

Utskottet ställer sig bakom regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns (JO) och Riksrevisionens förslag till anslag för 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Detta innebär att utskottet avstyrker de alternativa budgetförslag som förts fram i motionerna. Utskottet ställer sig också bakom regeringens, riksdagsstyrelsens och Riksrevisionens förslag till bemyndiganden och riksdagsstyrelsens förslag till godkännande av en investeringsplan för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag*. Vidare tillstyrker utskottet Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag om att myndigheten får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i verksamheten.

När det gäller distributionsstödet anser utskottet i likhet med regeringen att stödskalet för stödet kan slopas helt och stödnivån höjas till 20 öre per exemplar.

Utskottet välkomnar att reformen att inrätta ett institut för mänskliga rättigheter ska föregås av en bred parlamentarisk förankring.

Under beredningen av ärendet har företrädare för Kungliga hovstaterna informerat om hur Slottsstatens ekonomi har drabbats av den pågående pandemin. Besöksintäkterna har sjunkit kraftigt samtidigt som Slottsstatens ekonomi till stor del bygger på sådana intäkter. Det är angeläget att Slottsstaten kan bedriva sin verksamhet som huvudsakligen omfattar vård och underhåll av det kungliga kulturarvet och visnings- och utställningsverksamhet. Mot bakgrund av detta anser utskottet att det kan finnas skäl att se över hur den långsiktiga finansieringen av Slottsstatens verksamhet bör utformas.

Namnbyte för Datainspektionen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i kreditupplysningslagen, inkassolagen, lagen om belastningsregister och offentlighets- och sekretesslagen som innebär att namnet Datainspektionen ersätts med Integritetsskyddsmyndigheten.

Propositionen

Regeringen föreslår att Datainspektionen ska byta namn till Integritetsskyddsmyndigheten.

Som skäl för namnbytet anger regeringen bl.a. att myndighetens nuvarande namn kan uppfattas som ålderdomligt. Myndighetens ansvarsområde har genomgått väsentliga förändringar sedan den inrättades 1973. Datainspektionens förändrade uppdrag understryker dess roll som den centrala tillsynsmyndigheten när det gäller skyddet för den personliga integriteten. Regeringen anför att ett nytt namn, som bättre speglar myndighetens roll, skulle kunna markera denna förändring tydligt.

Namnbytet medför att regeringen föreslår ändringar i kreditupplysningslagen (1973:1173), inkassolagen (1974:182), lagen (1998:620) om belastningsregister och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag om att Datainspektionen byter namn till Integritetsskyddsmyndigheten. Riksdagen bör således anta de föreslagna lagändringarna.

Regeringskansliet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om Regeringskansliet.
Jämför reservation 1 (SD) och 2 (KD).

Motionerna

Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD) anser i kommittémotion 2020/21:2027 yrkande 26 att äldres sociala behov behöver uppmärksammas i större utsträckning och att en äldreminister borde återinföras.

I motion 2020/21:3447 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkande 8 föreslås en bättre samverkan inom Regeringskansliet. I motionen anförs att Sverige i dag står inför hybridhot. Regeringskansliets struktur, med relativt svaga departement som saknar en tillräcklig tradition av samverkan och informationsdelning, är inte anpassad till att kunna möta denna komplexa hotbild. Vidare anförs i motionen att utifrån den nya hotbilden behövs en översyn av Regeringskansliets struktur och arbetssätt för att skapa bättre samverkan mellan de olika departementen samt även mellan de myndigheter som departementen har ansvar för.

I kommittémotion 2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 99 föreslås att ansvaret för rymdfrågorna flyttas från Utbildningsdepartementet till Näringsdepartementet.

Tidigare behandling

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat motioner om Regeringskansliets organisation och frågor som hänger samman med denna. Senast vid budgetbehandlingen hösten 2019 framhöll utskottet liksom tidigare att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör Regeringskansliets organisation eller departementens ansvarsområden (bet. 2019/20:KU1).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser liksom tidigare att riksdagen inte bör fatta beslut i fråga om Regeringskansliets organisation, samverkan inom Regeringskansliet eller departementens ansvarsområden. Motionsyrkandena avstyrks därför.

Utrikesförvaltningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utrikesförvaltningen.
Jämför reservation 3 (SD) och 4 (KD).

Motionerna

I ett antal motioner tas frågan upp om att flytta Sveriges ambassad i Israel från Tel Aviv till Jerusalem. Att ambassaden bör flytta till Jerusalem föreslås i motion 2020/21:83 av Alexander Christiansson (SD), motion 2020/21:97 av Björn Söder (SD) yrkande 2, motion 2020/21:385 av Charlotte Quensel (SD) yrkande 2, motion 2020/21:553 av Dennis Dioukarev (SD) och kommittémotion 2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 6. I motion 2020/21:541 av Ingemar Kihlström (KD) och kommittémotion 2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 46 föreslås att man bör ha som målsättning att flytta ambassaden till Jerusalem och även inleda en process för detta respektive att man vid en lämplig tidpunkt ska flytta ambassaden.

I kommittémotion 2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås att en ambassad ska inrättas i Somalilands huvudstad Hargeysa med ansvar för såväl Somalia som Somaliland.

I motion 2020/21:1078 av Anders Hansson (M) föreslås ett utökat samarbete mellan Sverige, Danmark och Norge när det gäller ambassader, delegationer och konsulat.

I motion 2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkande 2 föreslås att Utrikesdepartementet ska öka kunskapen om religionsfrihet hos sin personal. Även i kommittémotion 2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 14 föreslås utbildning i religionsfrihet för diplomater. I kommittémotion 2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 39 föreslås att Sverige ska uppdra åt en särskild ambassadör att verka för att respekten för religionsfriheten stärks.

Désirée Pethrus (KD) föreslår i motion 2020/21:495 yrkande 7 att man utreder hur den särskilda ambassadören mot människohandel och prostitution kan få ett utökat uppdrag att också bevaka kopplingen till pornografi.

Markus Wiechel (SD) föreslår i motion 2020/21:2893 yrkande 1 att det införs en löpande och transparent redovisning av anmälda oegentligheter vid utlandsmyndigheterna.

Yttrande från utrikesutskottet

I ett yttrande har utrikesutskottet lämnat synpunkter på bl.a. de motionsyrkanden som rör utrikesförvaltningen (yttr. 2020/21:UU1y). Yttrandet finns i bilaga 5.

Utrikesutskottet påminner med hänvisning till motionsyrkanden som rör flytt eller upprättande av nya ambassader, personalens utbildning och uppdragsbeskrivningar för ambassadörer i likhet med i tidigare yttranden till konstitutionsutskottet om utgiftsområde 1 om att det följer av regeringsformen att regeringen beslutar om Regeringskansliets och därmed utrikesförvaltningens organisation och fördelningen av resurser inom utrikesförvaltningen. Enligt utrikesutskottet är detta en lämplig ordning. Däremot förväntas regeringen löpande samråda med riksdagen om den strategiska utvecklingen av Sveriges utrikesrepresentation. Sveriges internationella relationer påverkas t.ex. av om en utlandsmyndighet öppnas eller stängs. Sådana beslut bör därför vara långsiktiga och bygga på väl förankrade strategier. Utrikesutskottet utgår från att regeringen återkommer till riksdagen när det finns information om eventuella förändringar i utrikesrepresentationen.

Utrikesutskottet konstaterar att det vid ett tjugotal utlandsmyndigheter finns någon form av nordisk samlokalisering och att det finns en dialog mellan de nordiska utrikesförvaltningarna om ytterligare samverkan. Därutöver finns ett reglerat konsulärt samarbete sedan 1960-talet och olika lokala samarbeten mellan de nordiska ländernas utlandsmyndigheter. Därmed anser utskottet att det förslag som framförs i en motion om ett utökat samarbete mellan Sverige, Norge och Danmark i utlandsrepresentationen är tillgodosett.

Med anledning av förslaget i ett motionsyrkande om en löpande och transparent redovisning av oegentligheter understryker utskottet, liksom i förra årets yttrande om utrikesförvaltningen, vikten av att utlandsmyndigheterna i sin migrationsverksamhet har ett betryggande och ändamålsenligt skydd mot oegentligheter.

Med hänvisning till det anförda anser utrikesutskottet att konstitutionsutskottet bör avstyrka de aktuella motionsyrkandena.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har vid flera tillfällen avstyrkt motioner om utrikesförvaltningens organisation och förändringar inom utrikesrepresentationen på den grunden att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör utrikesförvaltningens organisation och förändringar inom utrikesrepresentationen. Våren 2019 avstyrkte utskottet motionsyrkanden om utrikesförvaltningens organisation (bet. 2018/19:KU28). Utskottet anförde att det såg positivt på ett utökat samarbete mellan de nordiska länderna om ambassader och annan utrikesrepresentation, men ansåg liksom tidigare att det var en uppgift för regeringen att avgöra frågor om utrikesförvaltningens organisation och förändringar inom utrikesrepresentationen. Sverigedemokraterna respektive Kristdemokraterna och Liberalerna reserverade sig.

Vid budgetbehandlingen hösten 2019 avstyrkte utskottet motioner om utrikesförvaltningen (bet. 2019/20:KU1). Utskottet ansåg liksom tidigare att

riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör utrikesförvaltningens organisation och förändringar i övrigt inom utrikesrepresentationen. Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna reserverade sig.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser liksom tidigare att det inte bör vara en uppgift för riksdagen att besluta i frågor om utrikesförvaltningens organisation eller utformning i övrigt. Utskottet föreslår därför i likhet med utrikesutskottet att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Riksdagsförvaltningens årsredovisning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Redogörelsen

I redogörelse 2019/20:RS1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2019 lämnas en redovisning av Riksdagsförvaltningens verksamhet under verksamhetsåret 2019. Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet och har till uppgift att stödja riksdagens arbete. Förvaltningen ska se till att kammaren, utskotten, EU-nämnden, övriga riksdagsorgan och ledamöterna får det stöd och den service de behöver. Riksdagsförvaltningen ska också informera allmänheten om riksdagens arbete och om EU-frågor samt handlägga ärenden som rör riksdagens internationella kontakter. Dessutom ansvarar förvaltningen för att vårda riksdagens byggnader och samlingar samt för myndighets- och förvaltningsuppgifter.

Riksdagsförvaltningens uppdrag är att skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för ett väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- svara för ett väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och dess arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare.

Riksdagsförvaltningens verksamhet regleras i lagar och föreskrifter. De grundläggande bestämmelserna finns i regeringsformen, riksdagsordningen och lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

Riksdagsförvaltningen leds av riksdagsstyrelsen. Styrelsen består av riksdagens talman, som är ordförande, och tio riksdagsledamöter. Riksdagsstyrelsen planerar riksdagsarbetet och beslutar i ärenden av större

vikt som rör förvaltningen. Vid styrelsens sammanträden deltar även de vice talmännen och gruppledarna för de partier som inte är representerade i styrelsen. De har yttranderätt men deltar inte i riksdagsstyrelsens beslut. Riksdagsdirektören är chef för myndigheten Riksdagsförvaltningen och är föredragande i styrelsen.

I redogörelsen anförs att Riksdagsförvaltningens verksamhet ska bedrivas effektivt och enligt gällande rätt. Den ska också vara kostnadseffektiv. Förvaltningen arbetar systematiskt med planering och uppföljning för att säkerställa verksamhetens kvalitet och effektivitet.

Av redogörelsen framgår att verksamheten är indelad i följande fem uppdragsområden som utgår från förvaltningens övergripande uppdrag:

- A. Stöd till arbetet i kammare och utskott med mera B
- B. Stöd och service till ledamöter och partikanslier
- C. Kunskap om riksdagen och riksdagens arbete
- D. Vård och bevarande av byggnader och samlingar
- E. Myndighet och arbetsgivare.

När det gäller område A anförs i redogörelsen att Riksdagsförvaltningen har säkerställt att riksdagen har kunnat fullgöra sina uppgifter enligt bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- Arbetet i kammaren har i huvudsak genomförts enligt plan
- Riksdagens protokoll har kommit ut i rätt tid
- Utskotten och EU-nämnden har fått ett väl fungerande stöd
- Vid inkommande internationella besök har förutsättningarna varit goda för möten av hög kvalitet.

För område B har Riksdagsförvaltningen säkerställt att ledamöter och partikanslier har fått ett väl fungerande stöd och en god service. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- Ledamöterna är nöjda med förvaltningens stöd och service
- Faktaunderlag och utredningstjänster levereras i tid och med hög kvalitet
- Arbetsverktygen digitala mötestjänsten, Intranätet och kammarappen har fungerat stabilt
- Rätt säkerhetsnivåer har upprätthållits.

För område C har Riksdagsförvaltningen säkerställt att externa målgrupper har fått möjlighet att få information och kunskap om riksdagens arbete och beslut. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- Det har blivit enklare att söka i, följa och bevaka riksdagens arbete och beslut i bland annat digitala kanaler
- Tv-produktionen kring riksdagens arbete har fungerat väl
- Intresset för visningar av Riksdagshuset samt studiebesök för gymnasieskolan och besök i Demokrativerkstaden fortsätter att vara högt, och verksamheten håller hög kvalitet

- Kurser och fortbildningsdagar för externa målgrupper har hållit hög kvalitet.

När det gäller område D har Riksdagsförvaltningen utvecklat sitt arbete med att vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar på ett systematiskt sätt. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- Fastighetsprojekten har i huvudsak bedrivits enligt plan
- Fastigheter och interiörer har i huvudsak förvaltats enligt upprättade planer
- Arbetet med att tillgängliggöra äldre riksdagsdokument har bedrivits enligt plan.

Slutligen när det gäller område E har förvaltningen varit en väl fungerande myndighet och arbetsgivare. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- Förvaltningen har arbetat aktivt för att nå sina arbetsmiljömål
- Sjukfrånvaron har minskat
- Tillgången till it-stöd är stabil
- Förvaltningen når sina miljömål.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Reservationer

1. Regeringskansliet, punkt 3 (SD)

av Matheus Enholm (SD), Fredrik Lindahl (SD) och Per Söderlund (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2027 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD) yrkande 26 och avslår motionerna

2020/21:3447 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkande 8 och

2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 99.

Ställningstagande

En viktig del av människors välbefinnande är att de får känna sig meningsfulla. Äldre personer som besväras av ensamhet känner sig sjukare och tröttare och tar fler mediciner än andra. Den ofrivilliga ensamheten är ett samhällsproblem som ska hanteras som ett sådant. Vi anser att äldres sociala behov behöver uppmärksammas i större utsträckning. Regeringen bör därför överväga möjligheterna att införa en äldreminister.

2. Regeringskansliet, punkt 3 (KD)

av Tuve Skånberg (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 99 och avslår motionerna

2020/21:2027 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD) yrkande 26 och

2020/21:3447 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkande 8.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen bör överväga om ansvaret för rymdfrågor bör flyttas från Utbildningsdepartementet till Näringsdepartementet med en permanent samarbetsgrupp mellan departementen eftersom frågorna kräver expertkompetens från båda departementen.

3. Utrikesförvaltningen, punkt 4 (SD)

av Matheus Enholm (SD), Fredrik Lindahl (SD) och Per Söderlund (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:83 av Alexander Christiansson (SD),

2020/21:97 av Björn Söder (SD) yrkande 2,

2020/21:385 av Charlotte Quensel (SD) yrkande 2,

2020/21:553 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2 och

2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 6 och

avslår motionerna

2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkande 2,

2020/21:495 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 7,

2020/21:541 av Ingemar Kihlström (KD),

2020/21:1078 av Anders Hansson (M),

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 14,

2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 39 och 46 samt

2020/21:2893 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Det israeliska parlamentet beslutade 1949 att Jerusalem skulle vara Israels huvudstad. I dag finns parlamentet, presidenten, högsta domstolen och departementen i Jerusalem. Mot den bakgrunden bör regeringen flytta Sveriges ambassad i Israel från Tel Aviv till Jerusalem.

För närvarande täcker Sveriges ambassad i Kenya även Somalia. Regeringen bör se över möjligheten att upprätta en ambassad i Somaliland. Detta skulle stärka Somalias och Somalilands legitimitet. Det skulle effektivisera Sveriges arbete i Somalia och Somaliland och samtidigt göra det möjligt för Sverige att bistå i arbetet med förbättrade relationer mellan Somalia och Somaliland.

4. Utrikesförvaltningen, punkt 4 (KD)

av Tuve Skånberg (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkande 2,

2020/21:541 av Ingemar Kihlström (KD),

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 14 och

2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 39 och 46 samt avslår motionerna

2020/21:83 av Alexander Christiansson (SD),

2020/21:97 av Björn Söder (SD) yrkande 2,

2020/21:385 av Charlotte Quensel (SD) yrkande 2,

2020/21:495 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 7,

2020/21:553 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 6,

2020/21:1078 av Anders Hansson (M) och

2020/21:2893 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Jerusalem är de facto Israels huvudstad. Det israeliska parlamentet, regeringskansliet, statschefens residens, centrala myndigheter samt Högsta domstolen är sedan länge lokaliserade till Jerusalem, vilket befäster statusen som huvudstad. I ett historiskt perspektiv har Jerusalem aldrig varit huvudstad i något annat land än Israel och aldrig för något annat folk än det judiska. Den judiska kopplingen till Jerusalem går 3 000 år tillbaka i tiden.

Mot denna bakgrund är det min uppfattning att den svenska ambassaden vid lämplig tidpunkt bör flyttas från Tel Aviv till Jerusalem. Regeringen bör därför ha detta som en målsättning. Ett sådant beslut skulle ge en tydlig signal till parterna i en eventuell kommande fredsprocess att Sverige menar allvar när vi argumenterar för en rättvis fred för alla.

Religions- och övertygelsefrihet är en viktig fråga att ta hänsyn till i utformningen av svenskt utvecklingssamarbete. Det handlar om frihet från tvång och frihet att uttrycka sig och om icke-diskriminering. Jag anser mot denna bakgrund att regeringen bör se till att alla diplomater får utbildning i frågor som rör religionsfrihet. Vidare anser jag att regeringen dessutom utser en särskild ambassadör för religionsfrihet. Det är en funktion som redan finns i många andra länder, exempelvis i Danmark. En ambassadör för

religionsfrihet kan ställa krav när handelsavtal ingås, eller ta fram rapporter om brott mot mänskliga rättigheter i länder som förtrycker religiösa minoriteter.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (M)

Karin Enström (M), Marta Obminska (M), Ida Drougge (M) och Erik Ottoson (M) anför:

Sverige har – förutom pandemin – att hantera en hög arbetslöshet och en grov kriminalitet. Detta är Sveriges stora problem. I Moderaternas budgetmotion fokuserar vi därför på att se till att Sverige ska ha beredskap för att pandemin kan förvärras, på att knäcka arbetslösheten och att bekämpa kriminaliteten.

För att ta höjd för ett läge där coronakrisen förvärras innehåller Moderaternas budget en krisbuffert. Den kan användas för att dels stärka hälso- och sjukvården och dels användas till att stötta ekonomin för att pressa tillbaka arbetslösheten när smittspridningen nu återigen tar fart.

För att knäcka arbetslösheten ser vi till att återupprätta arbetslinjen genom att strama åt de svenska bidragssystemen, införa ett bidragstak, se till att nyanlända gradvis ska kvalificera sig till de svenska bidragssystemen samt växla ineffektiva skatteavdrag mot bredare skattesänkningar på arbete och investeringar. Valfärden tillförs mer resurser samtidigt som de villkoras med ett skattehöjarstopp för att inte framtida skattehöjningar ska hota en ekonomisk återhämtning. Den klyfta i beskattning mellan löntagare och pensionärer som regeringen inför tas bort.

För att bekämpa kriminaliteten föreslår vi en mönsterbrytande kriminalpolitik för att krossa gängen och återupprätta tryggheten. Det handlar om bland annat dubbla straff för gängkriminella, visitationszoner och att göra det straffbart att vara med i kriminella gäng. Det handlar också om att exempelvis hela rättsväsendet tillförs resurser och att göra polisyrket mer attraktivt.

Genom att fokusera på att lösa Sveriges stora problem kan vi se till att Sverige blir ett land där arbetslösheten pressas tillbaka, fler är trygga och att resurserna till välfärden kan växa.

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1.

Moderaternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Moderaternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2020/21:3422. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 5 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 1. Förslaget till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 1 läggs fram i kommittémotion 2020/21:3478.

Moderaternas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 1 innebär att anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* ökas med 10 000 000 kronor för

2021 i förhållande till riksdagsstyrelsens förslag. Vidare ökas anslaget 3:1 *Sametinget* med 10 000 000 kronor för 2021 i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 15 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Slutligen ökas anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* med 20 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Sammantaget anvisar vi 55 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 1 för 2021.

2. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (SD)

Matheus Enholm (SD), Fredrik Lindahl (SD) och Per Söderlund (SD) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1.

Sverigedemokraternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Sverigedemokraternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2020/21:3128. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 6 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 1. Förslaget till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 1 läggs fram i kommittémotion 2020/21:3115.

Sverigedemokraternas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 1 innebär att anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* ökas med 3 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 3:1 *Sametinget* ökas med 1 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 25 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag. Vidare innebär förslaget att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 10 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ökas med 5 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* ökas med 5 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. När det gäller anslaget 6:4 *Valmyndigheten* ökas med det med 5 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* bör minskas med 19 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 8:1 *Mediestöd* minskas med 140 000 000 kronor för 2021 i förhållande till regeringens förslag. Slutligen bör anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* minskas med 19 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för 2021.

Sammantaget anvisar vi 174 000 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 1 för 2021.

3. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (V)

Mia Sydow Mölleby (V) anför:

I Vänsterpartiets budgetmotion, Vägen ut ur krisen – en plan för jämlikhet och grön omställning, presenterar vi omfattande satsningar på välfärden och ett reformerat skattesystem i syfte att öka jämlikheten genom omfördelning och skapa förutsättningar för att lyckas med den gröna omställningen. När var och en gör saker för sig, utan hänsyn till att våra liv är sammanbundna i ett samhälle, drar de rika ifrån, välfärden kollapsar och klimatet havererar. Men när vi gör saker tillsammans blir det bättre för oss alla, då kan vi stärka välfärden, öka friheten för de allra flesta, skapa rättvisa och jämlikhet samt lyckas med den nödvändiga omställningen.

I förra årets budgetproposition valde regeringen att lägga miljardbelopp på att skattesubventionera hushållsnära tjänster, köksrenoveringar och sänkt inkomstskatt för höginkomsttagare, i stället för att satsa på att säkra välfärdens långsiktiga finansiering eller stärka produktivitetstillväxten i den svenska ekonomin. I årets budgetproposition tar regeringen dessvärre den här politiken till en ny nivå. När regeringen prioriterar de rika framför att ta tag i de växande klyftorna så väljer Vänsterpartiet en annan väg.

Vänsterpartiet vill ha ett jämlikt, hållbart och rättvist samhälle. Vi satsar på att minska klyftorna och på att stärka den generella välfärden. Våra satsningar är centrala för ett jämlikare samhälle. Mycket av de pengar vi lägger går till välfärden i syfte att skapa bättre kvalitet, bättre arbetsvillkor, fler arbetstillfällen och inte minst – en välfärd som omfattar fler. Vänsterpartiets plan för ett jämlikt samhälle och en grön omställning sätter därmed de ekonomiskt mest utsatta, välfärden samt miljön och klimatet i fokus. Vi avsätter ca 70 miljarder kronor mer än regeringen på reformer som syftar till att bygga ett robust, hållbart och rättvist samhälle för alla. Vänsterpartiet har samma finansiella sparande som regeringen vilket innebär att de reformer vi tillskjuter är finansierade via ökade skatteinkomster som höginkomsttagare och personer med stora förmögenheter och kapitalinkomster får bära.

Vänsterpartiets förslag inom utgiftsområde 1 är en del av vårt budgetalternativ som är en helhet. Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den Vänsterpartiet önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområdet. Jag vill se följande inriktning av politiken inom utgiftsområdet.

Vänsterpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2020/21:3170. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 7 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 1. Förslaget till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 1 läggs fram i partimotion 2020/21:3191.

Vänsterpartiets budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 1 innebär att anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* minskas med 19 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Vidare minskas anslaget 2:1 *Riksdagens*

ledamöter och partier m.m. med 121 500 000 kronor i förhållande till riksdagsstyrelsens förslag. Förslaget innebär också att anslaget 3:1 *Sametinget* ökas med 11 500 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Dessutom ökas anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* med 20 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Slutligen ökas anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* med 12 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Sammantaget anvisar jag 79 000 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 1 för 2021.

4. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (KD)

Tuve Skånberg (KD) anför:

Kristdemokraterna vill skapa förutsättningar för ett samhälle med god ekonomisk tillväxt och ett företagsklimat som står sig starkt i den globala konkurrensen. En välfungerande ekonomisk politik ger oss resurser att satsa på välfärden, såsom en god vård och omsorg och en bra skola. Med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan vi förbättra människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap. Den ekonomiska politiken ska också stärka familjerna och det civila samhället, vilket är en grund för ett samhälle byggt på gemenskap där människor känner tillit till varandra.

Coronapandemin förde snabbt Sverige och omvärlden in i en synnerligen djup lågkonjunktur, som en konsekvens av de åtgärder som regering världen över behövt ta för att stoppa smittspridningen av Covid-19. Även om vissa tecken på ljusning finns ett halvår senare, befinner vi oss fortsatt i kraftig lågkonjunktur och ett skört ekonomiskt läge. Situationen framåt är till stor del avhängig hur smittspridningen utvecklas världen över och restriktionerna med den.

I omvärlden ser vi också ökade risker när fattigdomen växer i pandemins spår. Den extrema fattigdomen ökar för första gången på tjugo år. 80 procent av dessa nya fattiga lever i medelinkomstländer, där viktiga delar av globala värdekedjor finns. Med sämre möjligheter för fattigare länder att bekämpa den ekonomiska krisen – när möjligheter att låna till stora ekonomiska stimulanser är små och biståndet riskerar att sina – uppstår stort mänskligt lidande och dessutom risk för spridningseffekter i världsekonomin.

I Sverige finns risk att arbetslösheten biter sig fast på höga nivåer under lång tid, vilket skulle ha negativa hälsoeffekter, medföra sociala problem, och undergräva offentliga finanser och därmed välfärdens långsiktiga finansiering. De omfattande korttidspermitteringarna innebär ett dämpat behov av att nyanställa den närmaste tiden, då framför allt den outnyttjade personalreserven sysselsätts när produktionen återhämtar sig. Det gör att situationen för de arbetslösa riskerar att bli värre, när persistenseffekter uppstår. Denna negativa

utveckling på arbetsmarknaden kommer kunna skapa svåra problem där de som haft svårt att få jobb redan i högkonjunktur, framför allt äldre, utrikes födda och de med lite eller ingen utbildning, hamnar i långvarig arbetslöshet i lågkonjunktur.

Samtidigt som vi ska hantera den stora och breda påverkan på vårt samhälle som Coronapandemin medfört behöver vi klara att möta de stora samhällsproblem som fanns före pandemin och som i flera fall förvärrats av densamma. Det handlar framför allt om den arbetslöshet som riskerar att bita sig fast, den vårdskuld som lagts till redan långa vårdköer, de brister i äldreomsorgen som satts i blyxtbelysning och den djupt oroande brottsutvecklingen.

Att klara detta kräver ledarskap och förmåga att prioritera. Men regeringen och dess samarbetspartier sätter prestige i att få genomföra sina respektive partimärkta favoritreformer framför Sveriges bästa. Även om det också finns bra delar i budgeten är det uppenbart att ingen tar ansvar för helheten – istället läggs en historiskt stor budget med många illa beredda, ineffektiva och tidsmässigt felaktiga förslag.

Alla de som blivit av med jobbet, blivit utsatta för brott, väntat länge på nödvändig vård eller upplevt en otrygg äldreomsorg förtjänar bättre. I vår budgetmotion prioriterar vi därför annorlunda. Våra förslag till jobbreformer syftar till att arbetsgivare ska vilja anställa personer som idag är arbetslösa istället för att ge stöd till anställningar som redan finns.

Kristdemokraterna föreslår ett nationellt grepp för att beta av vårdskuld och vårdköer och ta i anspråk all vårdkapacitet som kan uppbringas – oavsett var i landet den råkar finnas.

Kristdemokraterna vill tillföra större resurser till äldreomsorgen än regeringen. Vi vill införa verktyg för att kraftigt öka antalet platser i anpassade boenden för äldre, möta de sociala behoven och förbättra den medicinska kompetensen. Dessutom föreslår vi stora satsningar på att äldreomsorgens personal ska kunna arbeta under skäligena villkor.

Kristdemokraterna menar att alla delar av rättsväsendet nu måste få betydande tillskott, något regeringen och dess samarbetspartier glömde bort när de satt vid förhandlingsbordet. Vi vill se till att poliser i yttre tjänst blir fler och att de förebyggande insatserna förstärks.

Det finns en enorm kraft i vårt samhälle som manifesterats i den solidaritet som visats under pandemin. Vård- och omsorgspersonal har slitit för att rädda liv och hälsa. Företagare och anställda har kämpat för att rädda företag från att gå i graven. Civilsamhället har sträckt ut en hand till utsatta.

Nu måste också politiken göra sitt. Vi är beredda att ta oss an uppgiften. För patienterna i vårdköer, för de äldre som behöver omsorg, för brottsoffren och de arbetslösa. Sverige förtjänar bättre. Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1.

Kristdemokraternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Kristdemokraternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2020/21:3530. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 8 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 1. Förslaget till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 1 läggs fram i kommittémotion 2020/21:2632.

Kristdemokraternas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 1 innebär att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. ökas med 125 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag medan anslaget 6:3 Integritetsskyddsmyndigheten minskas med 3 000 000 kronor.

Sammantaget anvisar jag 122 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 1 för 2021.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2020/21:1

Proposition 2020/21:1 Budgetpropositionen för 2021 utgiftsområde 1:

1. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173) (avsnitt 2.1 och 11.13.2).
2. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i inkassolagen (1974:182) (avsnitt 2.2 och 11.13.2).
3. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister (avsnitt 2.3 och 11.13.2).
4. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (avsnitt 2.4 och 11.13.2).
5. Riksdagen godkänner att stödskalen för distributionsstöd slopas helt och att stödnivån höjs till 20 öre per exemplar (avsnitt 13.1.1).
6. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt tabell 1.1.
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.
8. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 130 000 000 kronor (avsnitt 5.5.2).
9. Riksdagen godkänner investeringsplanen för 2021–2023 för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag som en riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar (avsnitt 5.5.3).
10. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 2 000 000 000 kronor (avsnitt 5.5.3).
11. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag som står till Riksdagsförvaltningens disposition, enligt tabell 1.1.
12. Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2021 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet (avsnitt 6.5.1).
13. Riksdagen anvisar ett anslag för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för Riksdagens ombudsmän (JO) enligt tabell 1.1.

14. Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att under 2021 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 30 000 000 kronor (avsnitt 7.5.1).
15. Riksdagen anvisar ett anslag för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för Riksrevisionen enligt tabell 1.1.

Redogörelse 2019/20:RS1

Redogörelse 2019/20:RS1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2019.

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:83 av Alexander Christiansson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta den svenska ambassaden från Tel Aviv till Jerusalem och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:97 av Björn Söder (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta Sveriges ambassad i Israel till Jerusalem och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Utrikesdepartementet bör öka kunskapen om religiös läskunnighet samt religionsfrihetsfrågor hos sin personal och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:385 av Charlotte Quensel (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta Sveriges ambassad i Israel till Jerusalem och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:495 av Désirée Pethrus (KD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur den särskilda ambassadören mot människohandel och prostitution kan få ett utökat uppdrag att också bevaka kopplingen till pornografi och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:541 av Ingemar Kihlström (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uttala en målsättning och även inleda en process för att flytta Sveriges ambassad i Israel till Jerusalem och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:553 av Dennis Dioukarev (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta Sveriges ambassad till Jerusalem och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta en ambassad i Somalilands huvudstad Hargeysa med ansvar för såväl Somalia som Somaliland och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta Sveriges ambassad i Israel till Jerusalem och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1078 av Anders Hansson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utökat samarbete mellan Sverige, Danmark och Norge avseende ambassader, representationer, delegationer och konsulat och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2027 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra en äldreminister och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla diplomater bör ha genomgått utbildning i frågor som rör religionsfrihet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2632 av Tuve Skånberg m.fl. (KD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabellen i motionen.

2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD):

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör uppdra åt en särskild ambassadör att verka för att respekten för religionsfriheten stärks och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid lämplig tidpunkt flytta Sveriges ambassad till Jerusalem i enlighet med det som anförs och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2893 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en löpande och mer transparent redovisning av anmälda oegentligheter vid utlandsmyndigheterna och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3115 av Matheus Enholm m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2020/21:3191 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabellen i motionen.

2020/21:3405 av Sofia Damm m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett asylprogram genom tillgång till och skärpta krav på deltagande i svenskundervisning, samhällsorientering och arbete för att erhålla bidrag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3447 av Pål Jonson m.fl. (M):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en bättre samverkan på Regeringskansliet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3478 av Karin Enström m.fl. (M):

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD):

60. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett krav på att en asylsökande som är över 18 år ska delta i 15 timmars sfö och 9 timmars samhällsorientering i veckan och tillkännager detta för regeringen.

99. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överföra ansvaret för rymdfrågorna från Utbildningsdepartementet till Näringsdepartementet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3663 av Hans Eklind m.fl. (KD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett asylprogram där asylsökande ska delta i språkutbildning och samhällsorientering och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns (JO) och Riksrevisionens samt motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Anslag	Propositionens		Avvikelser från propositionen			
	förslag	M	SD	V	KD	
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	147 838	±0	3 000	-19 000	±0	
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	976 869	±0	±0	-121 500	±0	
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	914 583	10 000	±0	±0	±0	
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	100 000	±0	±0	±0	±0	
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	117 562	±0	±0	±0	±0	
2:5 Riksrevisionen	352 358	±0	±0	±0	±0	
3:1 Sametinget	59 351	10 000	1 000	11 500	±0	
4:1 Regeringskansliet m.m.	8 176 461	±0	-25 000	±0	±0	
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 450 489	15 000	10 000	±0	125 000	
6:1 Allmänna val och demokrati	107 340	20 000	5 000	±0	±0	
6:2 Justitiekanslern	53 243	±0	±0	±0	±0	
6:3 Integrationsmyndigheten	111 740	±0	5 000	20 000	-3 000	
6:4 Valmyndigheten	20 730	±0	5 000	±0	±0	
6:5 Stöd till politiska partier	169 200	±0	-19 000	±0	±0	
6:6 Institutet för mänskliga rättigheter	25 000	±0	±0	±0	±0	
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	117 771	±0	±0	±0	±0	

7:2	Åtgärder för den nationella minoriteten romer	1 500	±0	±0	12 000	±0
8:1	Mediestöd	932 119	±0	-140 000	±0	±0
8:2	Myndigheten för press, radio och tv	44 105	±0	±0	±0	±0
9:1	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	29 305	±0	-19 000	±0	±0
Summa för utgiftsområdet		15 907 564	55 000	-174 000	-97 000	122 000

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Beställningsbemyndiganden för 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod
6:5 Stöd till politiska partier	169 200	2022
8:1 Mediestöd	200 000	2022–2024

BILAGA 4

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Häri genom föreskrivs att 1, 3, 4, 5 a, 6, 7, 11, 13, 15–18, 22 och 23 §§ kreditupplysningslagen (1973:1173)¹ ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §²

Denna lag gäller kreditupplysningsverksamhet som innebär att någon, utom i enstaka fall, lämnar kreditupplysningar mot ersättning eller som ett led i näringsverksamhet. Lagen gäller också annan kreditupplysningsverksamhet, om den är av större omfattning.

Lagen gäller inte när en myndighet lämnar ut uppgifter med stöd av lag, förordning eller ett särskilt beslut av regeringen eller en myndighet som regeringen har bestämt.

Lagen gäller inte heller för förmedling av kreditupplysningar mellan företag inom samma koncern, utom när upplysningen lämnas av ett företag som har tillstånd av *Datainspektionen* enligt 3 § första stycket.

Lagen gäller inte heller för förmedling av kreditupplysningar mellan företag inom samma koncern, utom när upplysningen lämnas av ett företag som har tillstånd av *Integritetsskyddsmyndigheten* enligt 3 § första stycket.

3 §³

Kreditupplysningsverksamhet får bedrivas endast efter tillstånd av *Datainspektionen*.

Datainspektionens tillstånd behövs dock inte för följande företag, om deras grundläggande tillstånd omfattar kreditupplysningsverksamhet:

1. ett svenskt kreditinstitut,
2. ett utländskt kreditinstitut som driver verksamhet i Sverige enligt 4 kap. 1 eller 2 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, eller
3. ett utländskt kreditinstitut som har tillstånd att driva verksamhet i Sverige enligt 4 kap. 4 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Ett företag som avses i andra stycket 1 eller 3 får börja bedriva kreditupplysningsverksamhet två månader efter det att *Datainspektionen* har tagit emot en anmälan från företaget om att det avser att bedriva sådan verksamhet.

Kreditupplysningsverksamhet får bedrivas endast efter tillstånd av *Integritetsskyddsmyndigheten*.

Integritetsskyddsmyndighetens tillstånd behövs dock inte för följande företag, om deras grundläggande tillstånd omfattar kreditupplysningsverksamhet:

Ett företag som avses i andra stycket 1 eller 3 får börja bedriva kreditupplysningsverksamhet två månader efter det att *Integritetsskyddsmyndigheten* har tagit emot en anmälan från företaget om att det avser att bedriva sådan verksamhet.

Tillstånd behövs inte för kreditupplysningsverksamhet, i den mån den bedrivs genom offentliggörande av kreditupplysning på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

¹ Lagen omtryckt 1981:737.

² Senaste lydelse 1997:556.

³ Senaste lydelse 2004:301.

4 §⁴

Tillstånd att bedriva kreditupplysningsverksamhet får meddelas endast om verksamheten kan antas bli bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt.

Datainspektionen får besluta om villkor för hur ett företags kreditupplysningsverksamhet *skall* bedrivas och om skyldighet för ett företag att anmäla ändring av förhållanden som har betydelse för rätten att bedriva verksamheten.

Integritetskyddsmyndigheten får besluta om villkor för hur ett företags kreditupplysningsverksamhet *ska* bedrivas och om skyldighet för ett företag att anmäla ändring av förhållanden som har betydelse för rätten att bedriva verksamheten.

5 a §⁵

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelse och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av *Datainspektionen* enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, utländska företag som avses i 2 § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter och utländska företag som avses i 1 kap. 3 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Bestämmelser om användningen av uppgifter om betalningsförsummelse och kreditmissbruk finns även i 7 §.

6 §⁶

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

Uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får inte utan medgivande av *Datainspektionen* behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett medgivande får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får inte utan medgivande av *Integritetskyddsmyndigheten* behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett medgivande får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Andra stycket hindrar inte att uppgifter om betalningsförsummelse, kreditmissbruk eller näringsförbud behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

⁴ Senaste lydelse 1997:556.

⁵ Senaste lydelse 2016:1025.

⁶ Senaste lydelse 2018:405.

7 §⁷

Kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare får inte innehålla uppgifter om andra betalningsförsummelser än sådana som

1. har slagits fast genom en domstols eller en annan myndighets avgörande eller åtgärd eller
2. har lett till ett inledande beslut om skuldsanering eller F-skuldsanering eller till betalningsinställelse, konkursansökan eller ackord.

Kreditupplysningar som avses i första stycket får inte heller innehålla uppgifter om kreditmissbruk, utom när krediten har lämnats av ett företag som står under Finansinspektionens tillsyn och kredittagaren i avsevärd utsträckning överskridit gällande kreditgräns eller på något annat sätt allvarligt missbrukat krediten.

Om det finns särskilda skäl, får *Datainspektionen* besluta att ett företag ska undantas helt eller delvis från första och andra styckena. Om det finns särskilda skäl får *Integritetskyddsmyndigheten* besluta att ett företag ska undantas helt eller delvis från första och andra styckena.

Uppgifter som enligt första och andra styckena inte får lämnas ut får inte heller lagras i register som används i kreditupplysningsverksamhet.

Denna paragraf gäller inte uppgifter om betalningsförsummelser i allmänna mål om verkställighet. Bestämmelser om sådana uppgifter finns i 7 a §.

11 §⁸

När en kreditupplysning om en fysisk person lämnas ut, ska till den som avses med upplysningen samtidigt och kostnadsfritt sändas ett skriftligt meddelande om

1. vem som bedriver kreditupplysningsverksamheten och kontaktuppgifter till dataskyddsombudet, om ett sådant ombud krävs enligt artikel 37 i EU:s dataskyddsförordning,
2. ändamålen med och den rättsliga grunden för behandlingen,
3. vilka kategorier av personuppgifter som behandlas, varifrån uppgifterna hämtats och hur länge uppgifterna kommer att lagras,
4. de uppgifter, omdömen och råd som upplysningen innehåller om honom eller henne,
5. möjligheten att få tillgång till och rättelse av de uppgifter som rör honom eller henne,
6. vilka kategorier av mottagare som kan ta del av personuppgifterna och vem som har begärt upplysningen, och
7. möjligheten att framställa klagomål till *Datainspektionen*.

7. möjligheten att framställa klagomål till *Integritetskyddsmyndigheten*.

Om kreditupplysningen lämnas ut till ett svenskt kreditinstitut eller värdepappersbolag, eller till ett motsvarande utländskt företag, för att användas endast som underlag för beräkning av kapitalkravet för kreditrisker med en sådan metod som avses i artikel 143.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, får meddelandet sändas senare men utan onödigt dröjsmål och begränsas till information enligt första stycket 1, 2 och 6. Om den som avses med upplysningen begär det, ska även information enligt 3, 4, 5 och 7 sändas till honom eller henne.

Första och andra styckena gäller också när en kreditupplysning lämnas om ett handelsbolag eller kommanditbolag.

Första–tredje styckena gäller inte kreditupplysningar som lämnas genom offentliggörande på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, utom när upplysningarna tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen på sätt som avses i den paragrafens första stycke 2 a–c.

⁷ Senaste lydelse 2017:599 (jfr 2018:1184).

⁸ Senaste lydelse 2018:1910.

13 §

Register som används i kreditupplysningsverksamhet får överlåtas eller upplåtas till annan endast efter medgivande av *datainspektionen*.

Den som upphör att bedriva kreditupplysningsverksamhet eller som avser att flytta sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som används i sådan verksamhet *skall* anmäla detta till *datainspektionen*. *Inspektionen föreskriver* i sådana fall hur *det skall förfaras med* register som berörs av åtgärden.

Register som används i kreditupplysningsverksamhet får överlåtas eller upplåtas till *någon* annan endast efter medgivande av *Integritetskyddsmyndigheten*.

Den som upphör att bedriva kreditupplysningsverksamhet eller som avser att flytta sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som används i sådan verksamhet *ska* anmäla detta till *Integritetskyddsmyndigheten*. *Myndigheten beslutar* i sådana fall hur register som berörs av åtgärden *ska hanteras*.

15 §⁹

Datainspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag.

Tillsynen ska utövas så att den inte vållar nödvändig.

Vid tillsyn över sådan behandling av personuppgifter som omfattas av EU:s dataskyddsförordning gäller *Datainspektionens* befogenheter enligt denna lag utöver de befogenheter som tillsynsmyndigheten har enligt artikel 58.1–58.3 i den förordningen.

Integritetskyddsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag.

Större kostnad eller olägenhet än som är

Vid tillsyn över sådan behandling av personuppgifter som omfattas av EU:s dataskyddsförordning gäller *Integritetskyddsmyndighetens* befogenheter enligt denna lag utöver de befogenheter som tillsynsmyndigheten har enligt artikel 58.1–58.3 i den förordningen.

16 §¹⁰

Datainspektionen har rätt att *företa* inspektion hos den som bedriver kreditupplysningsverksamhet och att ta del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet *skall* lämna *datainspektionen* de upplysningar om verksamheten som *inspektionen* begär för sin tillsyn.

Bedrivs kreditupplysningsverksamhet genom offentliggörande av kreditupplysning på sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen *skall* den som bedriver verksamheten inom en vecka efter offentliggörandet se till att *datainspektionen* kostnadsfritt får del av det som offentliggjorts.

Integritetskyddsmyndigheten har rätt att *göra* inspektion hos den som bedriver kreditupplysningsverksamhet och att ta del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet *ska* lämna de upplysningar om verksamheten som *Integritetskyddsmyndigheten* begär för sin tillsyn.

Om kreditupplysningsverksamhet *bedrivs* genom offentliggörande av kreditupplysning på *ett* sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen, *ska* den som bedriver verksamheten inom en vecka efter offentliggörandet se till att *Integritetskyddsmyndigheten* kostnadsfritt får del av det som *har offentliggjorts*.

⁹ Senaste lydelse 2018:405.

¹⁰ Senaste lydelse 1991:1563.

17 §¹¹

Om den som har rätt att bedriva kreditupplysningsverksamhet åsidosätter en bestämmelse i denna lag eller ett villkor som har meddelats med stöd av 4 § andra stycket, får *Datainspektionen* förelägga honom att vidta rättelse, besluta om att ändra ett villkor som tidigare meddelats eller meddela ett nytt villkor.

Om rättelse inte kan åstadkommas på något annat sätt, *såvitt* gäller någon som har tillstånd enligt 3 § första stycket, får *Datainspektionen* återkalla tillståndet. Detsamma gäller, om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre *föreligger*.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 1 eller 3 inte vidtar rättelse, *skall* *Datainspektionen* underrätta Finansinspektionen.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 2 inte vidtar rättelse, *skall* *Datainspektionen* underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. Om rättelse ändå inte sker, får *Datainspektionen* förbjuda företaget att göra nya åtaganden här i landet. Innan förbud meddelas *skall* *inspektionen* underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. I brådskande fall får *inspektionen* meddela förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna *skall* då underrättas så snart det kan ske.

Om den som har rätt att bedriva kreditupplysningsverksamhet åsidosätter en bestämmelse i denna lag eller ett villkor som har meddelats med stöd av 4 § andra stycket, får *Integritetskyddsmyndigheten* förelägga honom *eller henne* att vidta rättelse, besluta om att ändra ett villkor som tidigare *har* meddelats eller meddela ett nytt villkor.

Om rättelse inte kan åstadkommas på något annat sätt, *när det* gäller någon som har tillstånd enligt 3 § första stycket, får *Integritetskyddsmyndigheten* återkalla tillståndet. Detsamma gäller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre *är uppfyllda*.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 1 eller 3 inte vidtar rättelse, *ska* *Integritetskyddsmyndigheten* underrätta Finansinspektionen.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 2 inte vidtar rättelse, *ska* *Integritetskyddsmyndigheten* underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. Om rättelse ändå inte sker, får *Integritetskyddsmyndigheten* förbjuda företaget att göra nya åtaganden här i landet. Innan förbud meddelas *ska* *Integritetskyddsmyndigheten* underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. I brådskande fall får *Integritetskyddsmyndigheten* meddela förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna *ska* då underrättas så snart det kan ske.

18 §¹²

Regeringen får *föreskriva* om skyldighet för den som bedriver kreditupplysningsverksamhet att betala avgift för *Datainspektionens* tillsynsverksamhet enligt denna lag.

Avgift påförs av Datainspektionen.

Regeringen får *meddela föreskrifter* om skyldighet för den som bedriver kreditupplysningsverksamhet att betala avgift för *Integritetskyddsmyndighetens* tillsynsverksamhet enligt denna lag.

En sådan avgift tas ut av Integritetskyddsmyndigheten.

22 §

Om den som bedriver kreditupplysningsverksamhet inte fullgör *vad som åligger honom* enligt 10, 11 eller 12 §, får *datainspektionen* förelägga vite. Detsamma gäller, om den som bedriver sådan verksamhet underlåter att *lämna* tillgång till

Om den som bedriver kreditupplysningsverksamhet inte fullgör *sina skyldigheter* enligt 10, 11 eller 12 §, får *Integritetskyddsmyndigheten* förelägga vite. Detsamma gäller om den som bedriver sådan verksamhet underlåter att *ge* tillgång till *en* handling eller att lämna *en* upp-

¹¹ Senaste lydelse 2004:301.

¹² Senaste lydelse 1997:556.

handling eller att lämna upplysning i fall som avses i 16 § första eller andra stycket. lysning i fall som avses i 16 § första eller andra stycket.

23 §¹³

Datainspektionens beslut enligt denna lag får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Integritetskyddsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut om föreläggande av vite.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

¹³ Senaste lydelse 1998:380.

2 Förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182)

Härigenom föreskrivs att 2, 10 a, 13–15 och 19 §§ inkassolagen (1974:182)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Inkassoverksamhet, som avser indrivning av fordringar för annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Datainspektionen*.

Om inkassoverksamheten utgör ett underordnat led i en annan verksamhet och inte någon av verksamheterna utgör näringsverksamhet eller om inkassoverksamheten bedrivs av ett företag för ett annat företag inom samma koncern behövs tillstånd endast i fall då inkassoverksamheten avser fordringar som tillkommer eller har övertagits från någon som inte utan tillstånd enligt denna lag hade kunnat driva in fordringarna.

Tillstånd behövs inte för inkassoverksamhet som bedrivs av företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater.

Inkassoverksamhet som avser indrivning av fordringar för *någon* annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Integritetskyddsmyndigheten*.

Om inkassoverksamheten utgör ett underordnat led i en annan verksamhet och inte någon av verksamheterna utgör näringsverksamhet, eller om inkassoverksamheten bedrivs av ett företag för ett annat företag inom samma koncern, behövs tillstånd endast i fall då inkassoverksamheten avser fordringar som tillkommer eller har övertagits från någon som inte utan tillstånd enligt denna lag hade kunnat driva in fordringarna.

10 a §

Register som avser gäldenärer och som används i tillståndspliktig inkassoverksamhet får överlätas eller upplätas till annan endast efter medgivande av *datainspektionen*.

Den som upphör med tillståndspliktig inkassoverksamhet eller som avser att flytta en sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som avser gäldenärer och som används i sådan verksamhet *skall* anmäla detta till *datainspektionen*. *Inspektionen föreskriver* i sådana fall hur *det skall förfaras med register som nu nämnts och* som berörs av åtgärden.

Register som avser gäldenärer och som används i tillståndspliktig inkassoverksamhet får överlätas eller upplätas till *någon* annan endast efter medgivande av *Integritetskyddsmyndigheten*.

Den som upphör med tillståndspliktig inkassoverksamhet eller som avser att flytta en sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som avser gäldenärer och som används i sådan verksamhet *ska* anmäla detta till *Integritetskyddsmyndigheten*. *Myndigheten beslutar* i sådana fall hur register som berörs av åtgärden *ska hanteras*.

13 §³

Datainspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag. *Inspektionens* tillsyn omfattar dock inte verksamhet som bedrivs av företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater.

Integritetskyddsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag. *Myndighetens* tillsyn omfattar dock inte verksamhet som bedrivs av företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater.

¹ Lagen omtryckt 1981:738.

² Senaste lydelse 1999:73.

³ Senaste lydelse 1999:73.

Tillsynen *skall* utövas så, att den inte vållar större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

Tillsynen *ska* utövas så, att den inte vållar större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

14 §

Datainspektionen har rätt att *företaga* inspektion hos den som bedriver inkassoverksamhet och att *läsa* del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Integritetsskyddsmyndigheten har rätt att *göra* inspektion hos den som bedriver inkassoverksamhet och att *läsa* del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver verksamheten *skall* lämna *datainspektionen* de upplysningar om verksamheten som *inspektionen* begär för sin tillsyn.

Den som bedriver verksamheten *ska* lämna de upplysningar om verksamheten som *Integritetsskyddsmyndigheten* begär för sin tillsyn.

Underlåter den som bedriver verksamheten att *lämna* tillgång till handling eller att lämna upplysning i fall som avses i denna paragraf, får *inspektionen* förelägga vite.

Om den som bedriver verksamheten *underlåter* att *ge* tillgång till *en* handling eller att lämna *en* upplysning i fall som avses i denna paragraf, får *myndigheten* förelägga vite.

15 §⁴

Om *datainspektionens* tillsyn föranleder det, kan *inspektionen* meddela föreskrifter om hur inkassoverksamheten *skall* bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkassoverksamheten. Föreskrifter om hur inkassoverksamheten *skall* bedrivas får förenas med vite.

Om *Integritetsskyddsmyndighetens* tillsyn föranleder det, kan *myndigheten* meddela föreskrifter om hur inkassoverksamheten *ska* bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkassoverksamheten. Föreskrifter om hur inkassoverksamheten *ska* bedrivas får förenas med vite.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkassoverksamhet åsidosätter bestämmelse i denna lag eller föreskrift som har meddelats med stöd av lagen och *rättelse ej vidtas* eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre *föreligger*, får *datainspektionen* återkalla tillståndet.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkassoverksamhet åsidosätter *någon* bestämmelse i denna lag eller föreskrift som har meddelats med stöd av lagen och *inte vidtar rättelse*, eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre är *uppfyllda*, får *Integritetsskyddsmyndigheten* återkalla tillståndet.

19 §⁵

Datainspektionens beslut enligt denna lag får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Integritetsskyddsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut om föreläggande av vite.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

⁴ Senaste lydelse 1985:356.

⁵ Senaste lydelse 1998:381.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1998:620) om belastningsregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Förslagen lydelse

6 §¹

Personuppgifter ur belastningsregistret ska lämnas ut om det begärs av

1. Riksdagens ombudsmän, Justitiekanslern, *Datainspektionen* eller Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten för deras tillsynsverksamhet,

2. Säkerhetspolisen, Skatteverket, Tullverket, Kustbevakningen, åklagarmyndighet eller allmän domstol för verksamhet som avses i 2 § första stycket 1–3,

3. förvaltningsdomstol för prövning enligt 2 § första stycket 4 eller

4. myndighet i övrigt i den utsträckning regeringen för vissa slag av ärenden föreskriver det eller för ett särskilt fall ger tillstånd till det.

Regeringen *får* meddela föreskrifter om att en myndighet som avses i första stycket får ha direktåtkomst till registret.

Uppgifter som har förts in i registret med stöd av 4 a § och som avser en gärning som inte motsvarar brott enligt svensk lag eller en gärning som någon har begått innan han eller hon har fyllt 15 år, får dock endast lämnas ut till dem som anges i första stycket 1 och endast om uppgifterna behövs där för tillsynen över Polismyndighetens personuppgiftsbehandling enligt denna lag.

1. Riksdagens ombudsmän, Justitiekanslern, *Integritetsskyddsmyndigheten* eller Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten för deras tillsynsverksamhet,

2. Säkerhetspolisen, Skatteverket, Tullverket, Kustbevakningen, *en* åklagarmyndighet eller allmän domstol för *sådan* verksamhet som avses i 2 § första stycket 1–3,

3. *allmän* förvaltningsdomstol för prövning enligt 2 § första stycket 4, eller

4. *en* myndighet i övrigt i den utsträckning regeringen för vissa slag av ärenden föreskriver det eller för ett särskilt fall ger tillstånd till det.

Regeringen *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen* meddela föreskrifter om att en myndighet som avses i första stycket får ha direktåtkomst till registret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

¹ Senaste lydelse 2015:449.

4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 32 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter rubriken till 32 kap. ska lyda ”Integritetsskyddsmyndigheten”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 kap.

1 §

Sekretess gäller hos *Datainspektionen* i ärende om tillstånd eller tillsyn som enligt lag eller annan författning ska handläggas av *inspektionen* och i ärende om sådant bistånd som avses i Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter, för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Sekretess gäller hos *Integritetsskyddsmyndigheten* i ärende om tillstånd eller tillsyn som enligt lag eller annan författning ska handläggas av *myndigheten* och i ärende om sådant bistånd som avses i Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter, för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

BILAGA 5

Utrikesutskottets yttrande 2020/21:UU1y

Utrikesförvaltningen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade vid sitt sammanträde den 15 oktober 2020 att ge utrikesutskottet tillfälle att senast den 10 november 2020 yttra sig över proposition 2020/21:1 utgiftsområde 1 och de motioner som behandlas i betänkande 2020/21:KU1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse i de delar som berör utrikesförvaltningen.

Den 8 oktober 2020 gav kabinetssekreterare Robert Rydberg utskottet information om Utrikesdepartementets ekonomi och utrikesförvaltningens utveckling.

I detta yttrande väljer utskottet att lämna synpunkter på anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 och på motion 2020/21:3115 av Matheus Enholm m.fl. (SD) i den del som rör detta anslag.

Utskottet lämnar också synpunkter på följande motioner som rör Sveriges utrikesrepresentation:

- 2020/21:83 av Alexander Christiansson (SD)
- 2020/21:97 av Björn Söder (SD) yrkande 2
- 2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkande 2
- 2020/21:385 av Charlotte Quensel (SD) yrkande 2
- 2020/21:495 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 7
- 2020/21:541 av Ingemar Kihlström (KD)
- 2020/21:553 av Dennis Dioukarev (SD)
- 2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2
- 2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 6
- 2020/21:1078 av Anders Hansson (M)
- 2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 14
- 2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 39 och 46
- 2020/21:2893 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1.

Utskottet föreslår att konstitutionsutskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns två avvikande meningar (SD och KD).

Utskottets överväganden

Utrikesförvaltningen

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 8 176 461 000 kronor för 2021 till anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Anslaget får användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Anslaget föreslås öka med 40 000 000 kronor under 2021 för att täcka kostnader i förberedelserna för Sveriges ordförandeskap i Europeiska unionens råd det första halvåret 2023. Sammanlagt beräknas kostnaderna för att förbereda och genomföra EU-ordförandeskapet uppgå till 1 250 000 000 kronor.

Under 2021 ska Sverige vara ordförande i Organisationen för säkerhet och samarbetet i Europa (OSSE). För att genomföra detta ordförandeskap föreslår regeringen en ökning av anslaget med 71 000 000 kronor. Anslagsökningen ska finansieras genom att anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan minskas med 17 000 000 kronor och att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd minskas med 54 000 000 kronor.

Vidare föreslår regeringen att anslaget för 2021 ökas med 30 000 000 kronor för insatser som ska stärka säkerheten i Regeringskansliet. Sammantaget innebär dessa och andra föreslagna anslagsförändringar att anslaget ökar med 246 690 000 kronor jämfört med anslaget för 2020.

Utrikesrepresentationen bestod den 1 augusti 2020 av 108 utlandsmyndigheter varav 93 ambassader, åtta karriärkonsulat och sju representationer och delegationer. En förteckning över utlandsmyndigheterna finns i propositionens bilaga 2. Vidare har Sverige drygt 330 honorärkonsulat. Från den 1 januari 2000 till den 1 augusti 2020 har regeringen beslutat att öppna 26 ambassader, sex karriärkonsulat och en delegation. Under samma period beslutade regeringen att stänga 21 ambassader och sju karriärkonsulat.

Motionerna

Anslaget

I kommittémotion 2020/21:3115 av Matheus Enholm m.fl. (SD) föreslås att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. ska minskas med 25 000 000 kronor för 2021 jämfört med regeringens förslag. Minskningen motiveras av att anslaget ökat över tid medan antalet avgjorda regeringsärenden i stort sett legat stilla. Motionärerna ställer sig dock bakom de anslagsökningar som regeringen

föreslår med anledning av Sveriges kommande ordförandeskap i OSSE och EU.

Utrikesrepresentationen

I ett flertal motioner yrkas att Sveriges ambassad i Tel Aviv ska flyttas till Jerusalem. Förutom kommittémotionerna 2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 6 och 2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 46 gäller det motionerna 2020/21:83 av Alexander Christiansson (SD), 2020/21:97 av Björn Söder (SD) yrkande 2, 2020/21:385 av Charlotte Quensel (SD) yrkande 2, 2020/21:541 av Ingemar Kihlström (KD) och 2020/21:553 av Dennis Dioukarev (SD).

I kommittémotion 2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås att Sverige ska upprätta en ambassad i Somalilands huvudstad Hargeysa och att denna ambassad ska ha ansvar för såväl Somalia som Somaliland.

Anders Hansson (M) föreslår i motion 2020/21:1078 att riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen ska framhålla vikten av att öka samarbetet mellan Sverige, Danmark och Norge när det gäller ambassader, representationer, delegationer och konsulat.

I kommittémotion 2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 39 anförs att Sverige bör ge en särskild ambassadör i uppdrag att verka för att respekten för religionsfriheten stärks. Förslag om att svenska diplomater ska ha utbildning i frågor om religionsfrihet framförs i kommittémotion 2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 14 och motion 2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkande 2. Désirée Pethrus (KD) föreslår också i motion 2020/21:495 yrkande 7 att regeringen bör utöka uppdraget för den särskilda ambassadören mot människohandel och prostitution så att det också ska ingå att bevaka pornografins inverkan på dessa företeelser.

I motion 2020/21:2893 yrkande 1 föreslår Markus Wiechel (SD) att regeringen löpande och på ett mer transparent sätt bör redovisa anmälda oegentligheter vid utlandsmyndigheterna.

Utskottets ställningstagande

Sverige behöver en effektiv och välrustad utrikesförvaltning både i Stockholm och på plats ute i världen. Det är viktigt för att förstå politiska och ekonomiska skeenden i världen och för att upprätthålla relationer som ligger till grund för samarbete inom utrikespolitik, utvecklingssamarbete och andra viktiga områden med andra länder, regioner och multilaterala organisationer.

Utskottet noterar de föreslagna anslagsökningarna de kommande tre åren för förberedelserna och genomförandet av Sveriges ordförandeskap i Europeiska unionens råd det första halvåret 2023. Beräkningarna förefaller enligt utskottet vara rimliga. I sammanhanget vill utskottet påminna om vikten

av att riksdagen involveras i ordförandeskapsförberedelserna, i synnerhet vad gäller de prioriteringar som kommer att prägla det svenska ordförandeskapet och trioordförandeskapets 18-månadersprogram. Som utskottet konstaterade inför det svenska ordförandeskapet 2009 är beredningen av detta en process som väl kan hanteras inom ramen för etablerade och ordinarie strukturer för information och samråd mellan riksdagen och regeringen i EU-frågor (bet. 2008/09:UU10).

Med anledning av EU-ordförandeskapet tillåter sig utskottet att notera regeringens redogörelse för politikens inriktning inom anslaget 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information. Regeringen beskriver där EU-medlemskapet som ett fundament för Sverige som stärker Sveriges röst i världen och är av stor vikt för att skapa jobb och ekonomisk utveckling. Utskottet instämmer i detta och noterar att anslaget 9:1 rymmer insatser för att öka delaktigheten i EU-relaterade frågor. Bland annat framför regeringen att aktiviteter kopplade till EU:s framtidskonferens kan vara ett sätt att bidra till stärkt dialog med medborgarna och öka engagemanget kring EU:s utveckling. Detta ligger väl i linje med vad utskottet anser bör vara fokus för EU:s framtidskonferens. Utskottet påminner om vad det i övrigt uttryckt om konferensen i utlåtande 2019/20:UU5. Statsrådet Hans Dahlgren informerade utskottet om förberedelserna för framtidskonferensen den 17 september 2020.

Jämfört med EU-ordförandeskapet motiverar Sveriges ordförandeskap i OSSE nästa år mer begränsade anslagsökningar. Utskottet understryker emellertid att även OSSE-ordförandeskapet är av stor betydelse. Som utskottet tidigare framfört (bet. 2019/20:UU7) är det positivt att Sverige som ordförande i OSSE kommer att fortsätta att prioritera arbetet för att återställa respekten för de principer som den europeiska säkerhetsordningen vilar på. Utrikesministern informerar utskottet regelbundet om förberedelserna för OSSE-ordförandeskapet. Det gjordes senast den 9 juli 2020 och nästa gång väntas bli den 12 november 2020.

Med hänvisning till motionsyrkanden som rör flytt eller upprättande av nya ambassader, personalens utbildning och uppdragsbeskrivningar för ambassadörer vill utskottet i likhet med i tidigare yttranden till konstitutionsutskottet om utgiftsområde 1 påminna om att det följer av regeringsformen att regeringen beslutar om Regeringskansliets och därmed utrikesförvaltningens organisation och fördelningen av resurser inom utrikesförvaltningen. Enligt utskottet är detta en lämplig ordning. Däremot förväntas regeringen löpande samråda med riksdagen om den strategiska utvecklingen av Sveriges utrikesrepresentation. Sveriges internationella relationer påverkas t.ex. av om en utlandsmyndighet öppnas eller stängs. Sådana beslut bör därför vara långsiktiga och bygga på väl förankrade strategier. Utskottet utgår från att regeringen återkommer till riksdagen när det finns information om eventuella förändringar i utrikesrepresentationen.

Utskottet konstaterar att det vid ett tjugotal utlandsmyndigheter finns någon form av nordisk samlokalisering och att det finns en dialog mellan de nordiska utrikesförvaltningarna om ytterligare samverkan. Därutöver finns ett reglerat

konsulärt samarbete sedan 1960-talet och olika lokala samarbeten mellan de nordiska ländernas utlandsmyndigheter. Därmed anser utskottet att det förslag som framförs i en motion om ett utökat samarbete mellan Sverige, Norge och Danmark i utlandsrepresentationen är tillgodosett.

Med anledning av förslaget i ett motionsyrkande om en löpande och transparent redovisning av oegentligheter understryker utskottet, liksom i förra årets yttrande om utrikesförvaltningen, vikten av att utlandsmyndigheterna i sin migrationsverksamhet har ett betryggande och ändamålsenligt skydd mot oegentligheter.

Med hänvisning till det anförda anser utrikesutskottet att konstitutionsutskottet bör avstyrka motionerna 2020/21:83 (SD), 2020/21:97 (SD) yrkande 2, 2020/21:254 (KD) yrkande 2, 2020/21:385 (SD) yrkande 2, 2020/21:495 (KD) yrkande 7, 2020/21:541 (KD) och 2020/21:553 (SD), 2020/21:673 (SD) yrkande 2, 2020/21:691 (SD) yrkande 6, 2020/21:1078 (M), 2020/21:2631 (KD) yrkande 14, 2020/21:2776 (KD) yrkandena 39 och 46 samt 2020/21:2893 (SD) yrkande 1.

I en motion föreslås en minskning av anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Utskottet konstaterar att detta förslag om minskning inte har specificerats när det gäller utrikesförvaltningens del av anslaget, som för 2020 utgör ca 37 procent. Av propositionen framgår att antalet medarbetare inom Regeringskansliet under 2019 i genomsnitt var omkring 4 560 personer (exklusive lokalanställda vid utlandsmyndigheterna). Av dessa var enligt Regeringskansliets årsbok 2019 ca 1 300 anställda inom utrikesförvaltningen, varav ca 530 var placerade på utlandsmyndigheterna. Det innebär att utrikesförvaltningens andel var ca 28 procent av de anställda inom Regeringskansliet. Utöver det var i genomsnitt ca 1 400 personer lokalt anställda vid utlandsmyndigheterna.

Utskottet har inga invändningar mot regeringens förslag till medelstilldelning för anslaget 4:1 och anser därmed att konstitutionsutskottet bör tillstyrka propositionen och avstyrka motion 2020/21:3115 (SD) i den del som rör anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m.

Stockholm den 10 november 2020

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Hans Wallmark (M), Olle Thorell (S), Hans Rothenberg (M), Markus Wiechel (SD), Kerstin Lundgren (C), Håkan Svenneling (V), Margareta Cederfelt (M), Björn Söder (SD), Sara Heikkinen Breitholtz (S), Lars Adaktusson (KD), Fredrik Malm (L), Janine Alm Ericson (MP), Magnus Ek (C), Diana Laitinen Carlsson (S), Jamal El-Haj (S) och Sara Gille (SD).

Avvikande meningar

1. Utrikesförvaltningen (SD)

Markus Wiechel (SD), Björn Söder (SD) och Sara Gille (SD) anför:

Till skillnad från regeringen föreslår vi en minskning av anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. med 25 000 000 kronor. Anslaget till Regeringskansliet har ökat sedan budgetåret 2013/14 trots att antalet regeringsärenden förblir på samma nivå. Det är därför rimligt att sänka anslaget.

Vidare föreslår vi att regeringen ökar transparensen genom att införa en löpande redovisning av korruptionsärenden vid utlandsmyndigheter. De utredningar som görs i korruptionsärenden måste göras på ett oberoende och rättssäkert sätt. De som utsätts för korruption vid våra utlandsmyndigheter måste känna att deras fall tas på allvar.

Alla stater har rätt att bestämma var statens huvudstad ska förläggas. Israeliska parlamentet beslutade 1949 att Jerusalem är den judiska statens huvudstad. Israel flyttade sin regering till västra Jerusalem 1950. Det israeliska parlamentet, presidentens kontor, högsta domstolen och departementen är placerade i Jerusalem. Sveriges ambassad i Israel bör vara förlagd till Jerusalem som de facto är Israels huvudstad.

För närvarande täcker Sveriges ambassad i Kenya även Somalia. Sverige bör se över möjligheten att upprätta diplomatiska förbindelser med Somaliland och upprätta en ambassad i Somaliland. En sådan flytt skulle stärka Somalias och Somalilands legitimitet. Det skulle effektivisera Sveriges arbete i Somalia och Somaliland och samtidigt göra det möjligt för Sverige att bistå i arbetet med förbättrade relationer mellan Somalia och Somaliland. Det skulle också vara en tydlig signal till Somalia att Sverige inte tolererar användningen av diplomatiska och ekonomiska verktyg för att kväva Somaliland.

Vi anser att konstitutionsutskottet bör tillstyrka motion 2020/21:3115 av Matheus Enholm m.fl. (SD) i den del som avser anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m., medan regeringens förslag i motsvarande del i budgetpropositionen bör avstyrkas.

Vi anser vidare att konstitutionsutskottet bör tillstyrka Sverigedemokraternas motioner 2020/21:83, 2020/21:97 yrkande 2, 2020/21:385 yrkande 2, 2020/21:553, 2020/21:673 yrkande 2, 2020/21:691 yrkande 6 och 2020/21:2893 yrkande 1 samt avstyrka övriga motioner.

2. Utrikesförvaltningen (KD)

Lars Adaktusson (KD) anför:

Jag anser att Sverige bör ha en uttalad målsättning att flytta den svenska ambassaden i Tel Aviv till Jerusalem och även inleda en process för en sådan flytt. Det skulle visa respekt för Israels val av huvudstad och bidra till att återuppbygga en god relation med Israel. Det skulle i sin tur skapa förutsättningar för Sverige att delta i den dialog som behövs för en långsiktig överenskommelse mellan Israel och den palestinska myndigheten.

Vidare anser jag att insatser för att bekämpa förtryck mot minoriteter eller olikvärdiga grupper behöver prioriteras. På alltför många håll förföljs människor för sin tro. De mänskliga fri- och rättigheterna är universella och inbördes jämlika i betydelse, men i dag finns det skäl att särskilt betona religionsfriheten. Kristna i Mellanöstern och Nordafrika är särskilt utsatta men det finns många andra exempel, inte minst förföljelsen av den muslimska minoriteten rohingya i Myanmar och Kinas behandling av den muslimska minoritetsgruppen uigurer. Som en av flera insatser för att motverka detta föreslår jag att Sverige ska ge en särskild ambassadör i uppdrag att verka för att respekten för religionsfriheten stärks, t.ex. genom att ställa krav när handelsavtal ingås eller ta fram rapporter om brott mot mänskliga rättigheter i länder som förtrycker religiösa minoriteter. En annan insats anser jag bör vara att se till att alla diplomater har genomgått utbildning i frågor som rör religionsfrihet och att Utrikesdepartementet överlag höjer sin personals kunskap om religionsfrihetsfrågor.

På Utrikesdepartementet finns en särskild ambassadör mot människohandel och prostitution. Eftersom det finns nära och tydliga kopplingar mellan pornografi och prostitution anser jag att regeringen bör utreda möjligheten att utvidga den särskilda ambassadörens uppdrag till att också omfatta en bevakning av pornografins inverkan på människohandel och prostitution.

Jag anser att konstitutionsutskottet bör tillstyrka Kristdemokraternas motioner 2020/21:254 yrkande 2, 2020/21:495 yrkande 7, 2020/21:541, 2020/21:2631 yrkande 14 och 2020/21:2776 yrkandena 39 och 46 samt avstyrka övriga motioner.